

GAZDASÁGI LAPOK

29. szám.

Megjelenik minden vasárnap

1908. Julius 19

**VIZMENTES
PONYVÁK**

HAZAI GYÁRTMÁNY!

**VITORLAVÁSZON-
PONYVÁK**

HAZAI GYÁRTMÁNY!

Gyár: LAJTA-SZENT-MIKLÓS (Sopronmegye).

ELSINGER M. J. és FIAI

BUDAPEST, IV. KER., DEÁK FERENCZ-UTCZA 3. SZÁM.

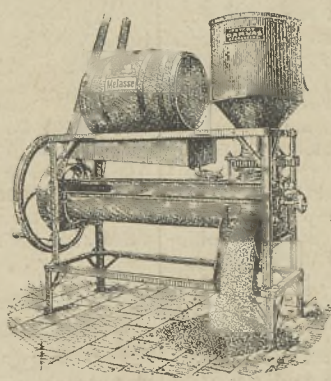
GABONAZSÁKOK

**VIZMENTES
SÁTRAK,
KÖPENYEK,
LÓTAKARÓK,
VEDREK, TÖMLŐK.**

**LEGOLCSÓBB
BEVÁSÁRLÁSI
FORRÁS!**

MINTÁK ÉS ÁR-
JEGYZÉK INGYEN
ÉS BÉRMENTVE.

Ne vegyünk MELASSE-keverékeket!

Az egyedül megbízható erőtakarmány az, melyet a gazda maga állít elő! Ajánljuk a szabadalmazott, automatikusan adagoló, tetszőleges mennyiségben pontosan keverő „Agrikultura“ melasse-erőtakarmány készítő gépeinket kézi vagy hajtóerőre berendezve! 3-4 waggon áru előállításánál a gép ára már megtérül. Melasse, szárított répaszelet, korpatélek, mindenféle műtrágyák, „Agrikultura“ org. trágya, enyvtelen csontliszt stb. árusítása.

„Agrikultura“ mezőgazdákát ellátó részv.-társ. Iroda és mintatelep: Budapest, V., Zoltán-utca 12. Sörgönczim: Oxigen. Telefon: 99-43.

Őszi trágyázáshoz a

Thomassalakliszt

csillag

védjeggyel

helyesen alkalmazva, min-
legolcsóbb foszforsavas mű-
munkákkal és árajánlat-

den növénynek legjobb és
trágyája. — Kivánatra szak-
tal készségesen szolgál

KALMÁR VILMOS

Budapest, VI., Andrásy-ut 49. sz.

a Thomasphosphatfabriken G. m. b. H., Berlin, magyarországi vezérképviselője.

Óvakodjunk a hamisításoktól Minden zsák ólomzárral és és figyeljünk a védjegyre! tartalomjelzéssel van ellátva!

Eredeti stassfurti

40%-os kálisót és kainitot

valamint az összes egyéb műtrágyákat legolcsóbb áron szállítja

Kalmár Vilmos

a stassfurti kalisyndikátus vezérképviselője

Budapest, VI., Andrásy-ut 49.

UTÁNZATTÓL ÓVATIK! **SZÓLLÓ** UTÁNZATTÓL ÓVATIK!

sárgaság (clorosis) rákfenésedés (anthracosis) ellen biztos véde-
kezési szer: Schloesing lecsapott vasoxydos kénpora.

Lisztharmat ellen: Schloesing lecsapott egyszerű kénpora. Burgonya (kolompér) peronosporája ellen: Schloesing permetező bordói pora.

Szöllőfürt peronosporája ellen: Schloesing lecsapott rézgáliczos kénpora. Üszög ellen: Schloesing bordói pora.

Szöllő peronosporája ellen: Schloesing permetező bordói pora. Vetőmagok csávázására: Schloesing bordói pora.

Szállítás a rendelés vétele napján. — Ajánljuk Schloesing ver-
senyen kívüli — a világon legjobb — permetezőjét, háti kénfújtatóját és kézi kén ujtatóját. Schloesing Frères & Cie részvénytársaság Marseille (Franciaország). — Vezérképviselő Magyarországra részére:

FRANKL ADOLF banküzlete

Budapest, VI., Eötvös-utca 19. — Saját ház. — Telefon 25-40.

Megbízható képviselők minden megyében.

Ismertetések, árjegyzékek minden érdeklődőnek készséggel és díjmentesen. Védjegy földgömb. Védjegy Schloesing Marseille.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH

Budapest, Váci-körút 88.

Által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,

szalmaakazalozók, járgány-cséplőgépek, lóhere-cséplők, tisztító-resták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák,

sorvetőgépek, Planet jr. kapálók, szecsckavágók, répavágók, kukoricza-morzsolók, darálók, őrlőmalmok, egytetemes acéll-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

WEISER J. G.

gazdasági gépgyár és vasöntőde Nagy-Kanizsán.

Malomépitészet. Teljes szivattyuművek.

AJÁNlja:

Szabad. rendszerű „Egyetlen“ magyar lenvető-gépét 27-43 sorral. Szab. „Zala-Drill“ sorvető-gépét. Különleges kukoriczavetőgépeket. Min-
dennemű gazdasági gépet elsőrangú kivitelben.

Szecska-, répavágó- és ekékéseket minta szerint. — Öntvényeket nagyban.

Pályázatokhoz csak bizonyítványmásolatokat csatolandók. Eredeti bizonyítványok elvesztéseért a kiadóhivatal nem vállal felelősséget.

KIS HIRDETŐ

Kis hirdetések ára: minden egyes szó 4 fillér, csak oly levelek továbbíthatnak, melyek a szükséges postabélyeggel ellátva küldetnek be.

ZSÁK PONYVA KÖTÉL

POLLÁK SAMUEL SZEGED

Alkalmazást keresők.

Földmivesiskolát

végzett, nőtlen, kevés igényű, jó írással egyén megfelelő állást keres. — Czim: Kis Károly, Kemenesmihályfa.

Hirdetmény.

A földmészárosok helyi m. kir. földmives-iskola két éves tanfolyamát folyó évi szeptember hóban több oly, rész en már katonakötelezettségének is eleget tett fiatal ember végzi. kik szeptember hó 15-től kezdve mint botos ispánok, munkafelügyelők, magtárosok és gazdák igen jól alkalmazhatók. Ezen fiatal emberek kiváló használhatóságát lejjebb bizonyítja azon körülmény, hogy az igazgatóság ajánlatára csak azon végzett tanulók számíthatnak, kik szorgalmukkal, becsületoességgel, használhatóságukkal és előmenetelükkel ezt megérdemlik. — Szíves megkereséseket a bér megjelölésével kér az igazgatóság.

Október hó 1-re

ispáni, vagy ehhez hasonló nős állást keres 26 éves, r. kath. válásu, 8 éves gyakorlattal, földmives- és középiskolát végzett egyén. Külső és belső munkálatokat, állattenyésztést, tehenészetet, valamint könyvelést és levelezés mellett képes vezetni. Szíves megkereséseket 908. sz. alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

Kitűnő oklevéllel

biró és különben is kiválóan képzett gazdatiszt mielőbbi belépéssel segédtsztil ajánlkozik előkelő uradalomba, ahol megfelelő esetben az előléptetés lehetősége megvolna. — Szíves megkereséseket „Szorgalmas és erélyes 28“ alatt a kiadóhivatal továbbít 948. szám alatt.

Gazdatiszti állást

keres fiatal ember, 14 évi gyakorlattal járta a gazdaság mindenben, úgy mint az erdőszelvény, szőlészetben, halászatban; beszél németül, magyarul, horvátul, elvállal rossz jövedelmű birtokokat a legnagyobb tisztaság jövedelemre, csekély fizetés és percent mellett. Megkeresések 949. szám alatt a kiadóhivatalba kéretnek.

A komáromi

m. kir. földmivesiskolát augusztusban több részben már katonakötelezettségének eleget tett — növendék végzi. A végzett növendékek egyszerű, szorgalmas, komoly fiatal emberek, kik nagyobb vagy kisebb birtokra gazdáknak, munkafelügyelőknek, béresgazdáknak stb. a legmelegebben ajánlhatók. Szíves megkeresések a komáromi m. kir. földmives-iskola igazgatósága címére kéretnek.

Intéző

17 évi gyakorlattal, gazdatiszti vizsgával, 35 éves, keresztény, nős, magyar, német, tót, állást keres azonnali vagy szeptem' er 1-i belépésre. Megkereséseket kéri „Pozsony“ 967. jellegre a kiadóhivatalba.

Földmives iskolát

végzett, 35 éves, kis családú egyén megfelelő állást keres. Czim: Csótár Ferencz, Tokoros, Posta Czeldömölk.

Gazdasági intézői,

ispáni állást keres, jelenleg is hasonló állásban lévő okleveles, gyermekora óta gazdaságban nevelkedett, 30 éves, róm. kath., nőtlen gazdatiszt, a mezőgazdaság minden üzemében, könyvvezetésben, gazdasági terepfelmerésben, térrajzok, épület ervek készítésében is teljes jártassággal bír. Állását oly uradalom vagy gazdaságnál óhajtja felcserélni, hol megnősülhetne. Czim: X. Y. N. Topolovec. (Poste rest.)

Elméletileg

és praktikus képzett gazdatiszt önálló vezető és felmondatlan állásban. Egy a legjobb hírnévnek örvendő, a magdeburgi körben létező gazdaság élén áll, Magyarországon széleskörű bizalmi állást keres. Ajánlatok: G. T. 90 alatt Haenstein és Vogler A. G.-hez Magdeburg, czimzendők.

Uradalmi műkertész,

34 éves, nős egyén, ki a kertészet összes ágazataiban teljes szakértezettséggel bír, e téren több kitüntetéssel, 20 évi praxissal, olyan uradalmi, földi állást keres, hol állandóan működhetne. Magyar, német, román nyelvet teljesen bírja, elsőrendű referenciákkal, szerény igény mellett szíves megkereséseket zárt levélben „Uradalmi műkertész“ czimben kér. Borosjenő (Aradm.)

Betöltendő állások.

Kulcsárnó

kerestetik augusztus 1-re, havi 40 korona fizetéssel és teljes ellátással. Ki már hosszabb ideig ilyen állásban volt, küldje bizonyítványmásolattal és fényképpel ellátott folyamodványát az Uradalmi Titkárságnak, Alberti-Irsa, Pestmegye.

Majorgazda,

béresgazda, megbízható, tapasztalt, erélyes, Fejérmegyében állást nyerhet. Czim: Grünwald Sándor, Budapest, V., Árpáduca 9.

Üszöghi gazdaság

vaskapui pusztáján f. évi október hó 1-ére intézői állás betöltendő. Csak nős egyének alkalmazhatnak. Pályázatok fizetési igények megnevezésével és bizonyítványmásolatokkal, melyek vissza nem származtatnak, Grosz Sándor és Imre, Üszögh, czimre küldendők.

Gazdatiszti állás.

Kerestetik azonnali belépésre nagyobb gazdaságban nőtlen gazdatiszt, ki külső gazdaságban jártassággal bír s ilyen minőségben már alkalmazva volt. Folyamodók küldjék bizonyítványmásolataikat, melyek vissza nem küldetnek, fizetési igények megjelölésével Müller Lajos, Hódmezővásárhely, czimre.

Kertész

kerestetik, ki nagyobb konyhakertészetet szakszerűen tud kezelni és hosszabb gyakorlati időt tud kimutatni. Fizetés megegyezés szerint. Ajánlatok következő czimre küldendők: Schwarz Ferencz Pusztá-Fancsika, u. p. Ugra.

Posnansky és Strelitz

aszfalt és kátrány vegyi termékek gyárai Erzsébetfalva, Bécs és Witkowitz (Morvaország). — Városi iroda: Budapest, VI., Podmaniczky-utca 27. Kátrányos fedélpapirlemez. Kátránymentes „GLORIA“ cement aszfalt fedélemez. Aszfalt elszigetelő lemezek olombetéttel. Carbolineum. Carbolsav. Creolin. Facement. Falaszfalt. Hővédőanyag.

Füsttámasztó ládák szőlőknek tavaszi fagy ellen való megvédésére stb.

Őszi szállításra előjegyezhető

Reitter Oszkár főkapitány

fajbaromfi-gazdaságában Nagybecskerekén fajtiszta teli-vér baromfiak:

angol emdeni liba	25.—	25.—
sárga orplington	10.—	8.—
fehér orplington	15.—	10.—
pekingi kacsa	10.—	8.—

Állami nagy aranyérmek. Külföldi és hazai legelső és legnagyobb kitüntetések, győzelemi díjak. Arad, Budapest I., Budapest II., Bécs, Belgrad, Lovrin, Nagybecskerek, Nagyvárad, Pozsony, Pécs, Pancsova, Szófia, Szatmár, Szabadka, Temesvár, Veszprém, Zenta.

A pekingi kacsatenyészet a baromfitenyésztés koronája.

Fiatal, 8 napos kacskákat szállítok darabonként 1 koronáért, 4 hetes és 1/2 kg. súlyuakat a 3 kor.-ért, 7 heteseket 2 kg. súlyuakat a 5 kor.-ért, 200 drb 4—5 kgos tenyészacskáim után. Figyelmes kiszolgálás, nincs rizikó, mert láthatóan esomagolok. A kis kacskák jól fejlettek és szép testalkatúak. Az én 2 és 3 éves tenyészacskáim tojáshozama évenként 130 darab. Tenyésztojások az idény előhaladottsága miatt tucatonként 4 korona. Szállítás bérmentve és utánvét mellett. Legnagyobb magyar pekingi kacsa-tenyészet.

Wache Rajos, Győr.

Eredeti Felső-Innthali és Montavonni

tenyészállatokat és fejősteheneket (tuberkulózis menteseket) előnyösen közvetít s a vásári és árszabványviszonyok felől a t. vevőknek szívesen ad felvilágosításokat: Anton Hell, Imst, I/Tirol.

Maláta-lapátok.

Serföldzei felszereléseket árusító németországi nagykereskedő cég nagyobb mennyiségű és legjobb minőségű széles maláta-lapátokat nagyobb mennyiségben szállító cégekkel összeköttetést keres. Ajánlatokat az ár megjelölésével franco németországi határállomásig „D. L. 244“ alatt kér Mosse Rudolf, Dresden.

Kerestetetik

haszonbérbe egy 300-tól 500 holdig terjedő birtokok. Ajánlatokat e lap kiadóhivatala 964. szám alatt továbbít.

16 első díjjal és ezüst éremmel kitüntetett

RÁLLAI LAJOS

motorgyárában
Budapest, VI., Gyár-utca 28.
a leghirnevesebb benzinelocomobil-cséplőkészletek kaphatók.
!! Teljes jótállás kitűnő cséplésért !!

Ezen motorokat minden gazda hatósági engedély nélkül maga kezelheti.

Használt gépek becsereeltetnek.

Olcsó árak részletre. Árjegyzék ingyen.

RÁLLAI főe motor-cséplőkészletek bizonyítványok tanúsága szerint kitűnő sikerrel működnek az ország minden részében, többek között: Báro Kemény József urnál Maros-Németi; Zeykfalvi Zeyk Dániel főispán urnál Nagy-Enyed, stb.

Hirdetmény.

A földmészárosok helyi m. kir. földmivesiskolánál f. é. október hó 1-én új tanév nyílik meg. Czélja az iskolának két évi időtartam alatt a tanulóul beiratkozó kis gazda és földmives, egyáltalán az okserü mezei gazdálkodás iránt érdeklődő, 16 éves kort már elért ifjakat oly gazdálkára nevelni, kik részint saját birtokukon gazdálkodva, részint pedig mint gazdasági, uradalmi alkalmazottak, a hazának jól képezett, hasznos polgárai legyenek. A tanulóknak félévenként előre bentlakással járó teljes és jó ellátás czimén 150 koronát kell az iskola házi pénztárába lefizetni. Egyszerű gazdasz ruházatról, valamint a csekély kiadást okozó tankönyv és írószerekről a tanuló maga tartozik gondoskodni. A tanulók szakszerű kiképzéséről és gondos neveléséről az iskola jó hírneve, valamint az állásba menni óhajtó végzett tanulóknak sikeres elhelyezhetése tanuskodik. Bővebb felvilágosítással az iskola igazgatósága szívesen szolgál.

AZ ERDÉLYI KERESKEDELMI TÁRSASÁG FODOR és TÁRSAI

megbízásokat elfogadnak

jármos ökrök, tinók,

sertések, juhok, lovak és egyéb tenyész- vagy használati állatok beszerzésére és azokat felelősség mellett gyorsan és jutányosan direkt forrásból közvetíti. Czim: Erdélyi Kereskedelmi Társaság, Kolozsvár, Szentegyház-utca 2. Telefon 311.

Pannonia szálloda

BUDAPEST,
VIII., Rákóczi-ut 7. sz.

PIEDLER JÁNOS LENFONÓGYÁRA KOMÁROM.

Vesz nyers lenkórót szál nyereshez, valamint kaszált és géppel csépelet lenszalmattetszés szerinti mennyiségben is eredeti (pernai) orosz lenmagot.

Világhírű szabadalom 18 államban

Stádel-Torkos földmérőtaliga kapható Stádel gépgyárában, Győrött.

Magyar Erdész

erdészeti és vadászati szaklap Szerkeszti és kiadja IMECSPALVI IMECS BÉLA Borsod-Apátfalván. Előfizetési ár: Egész évre. . . 14 korona.

BUZAKORPA

őszi és téli szállításra olcsón beszerezhető Hirschmann Sándor gabonakereskedőnél Csáktornyán.

FEHÉRLŐ-SZÁLLÓ étterme

Budapest, VIII., Rákóczi-ut 15. Kitűnő magyar konyha, figyelmes kiszolgálással. Ebéd 75, vacsora 65 kr. — Szépvényfűzet 10% engedménnyel. ♦ Földbirtokosok találkozó helye. Tulajd. KOLB JÓZSEF, Csalányi-vendéglő volt főpincézere.

GAZDASÁGI LAPOK

MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.

Alapította KORIZMIOS LÁSZLÓ
1849-ben.

VEZÉRELV:
Hozunk mezei gazdaságunkba
helyes arányokat.

ELŐFIZETÉSI FELTÉTELEK:

Egész évre	16 kor.
Fél évre	8 „
Negyed évre	4 „

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Budapest, Múzeum-körút 7. sz.

Az „Állattenyésztési és Tejgazdasági Lapok” ingyen mellékletével.
A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez, az előfizetési és hirdetési
pénzek a kiadóhivatalhoz czimzandók.

HIRDETÉSEKET

a lap kiadóhivatala vesz fel.
Árjegyzék ingyen és bérmentve.
Hirdetési mellékletek jutányos árban fogad-
tatnak el.

Az e lapokban foglalt cikkekért minden után-
nyomási jog fentartva.

Kéziratokat a Szerkesztőség nem ad vissza.

Telefon: 623.

TARTALOM.

Szemle. — y.	Lap 515
Tárca. Sturka Mojszi, az erdőőr. — Kacsvinszky An- dor. — A juhászok. — Kacsvinszky Andor.	516
A dombóvári gőzarántási kísérletezés. — Jaisovitzky János	516
Dohány-mag-termelés, nemesítés és tenyésztés. — Dumtsa Sándor	517
Uj löherőhűvelőgépek	519
Szárpavásár Pozsonyban	519
A lauchsládti közbeszűrt zöldtrágyázási kísérletek. — O. L.	520
Gyümölcsértékesítésünk bajai	520
Könyvismertetés	525
Sertésenyésztők és hizlalók figyelmébe.	
Kérdések és feleletek	525
Kérdések: Libák elhullása. Praxi. — Tyukunk nem tudja a tojást megtojni. Praxi. — Érdemes-e vörösherét a harmadik évre meghagyni? L. D. — Kukoriczszártépké hiányos munkája. H. I. — Ser- leges láncczos kulak. V. J.	
Feleletek: Borjunevelés lefőlözött tejjel. Porcius. — Marhahizálás zöld luczermával. Porcius. — Mikor kell vágni a nyulcsapukát. P. — Kévekből aratógépek fogatereje. P.	
Hírek	526
Apró sajközlemények	528
A tengerentúlról származó kukorica. — A Chasselas- Berlandieri hibridek.	

Előfizetési felhívás.

Tisztelettel felkérjük azon t. olvasóinkat, a
kiknek előfizetése július hó 1-ével lejárt, hogy
azt megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap
expediciójában zavarok támadhassanak.

Előfizetési árak:

Egész évre	16 korona.
Fél évre	8 „
Negyed évre	4 „

A „Gazdasági Lapok”
kiadóhivatala.

SZEMLE.

(A gazdasági helyzet. — A gabnataridőüzletek
erős működésben. — A végrehajtási novellának
egy nem várt kellemetlen hatása. — A bankok
kartellja.)

Midőn a képviselőház ülésit befejezték és
az elnök jó aratást kívánt a képviselő urak-
nak, az örökké derült kedélyű Förster Ottó
azt a megjegyzést tette, hogy »csak kissé jobb
termés lenne!» Tisztában lehetünk most már
azzal, hogy gabnatermésünk szűken esett ki.

A mult évi kései vetés, a hosszú tél és hideg
tavasz, a levélrozsda és az ország sok részében
az esőtlen május, együttvéve megadták a
magukét. A buza országszerte általánosan
ritka volt és a levélrozsda gondoskodott arról,
hogy a szemek nagyon duzzadtak ne lehessenek.
De az idén nemcsak a buza, hanem minden
termény szorult kissé. Hol vannak a
mult esztendei poczakos árpák és sulyos
zabok?! De még a gyümölcsök is fejletlenek.
A cseresznye félakkora volt, mint máskor és
ugylátszik, hogy a többi gyümölcsessel sem
lesz másként. A kalászosok gyenge eredmé-
nyéhez járult a már régóta tartó szárazság
megsemmisítő hatása, a takarmányosokra,
rétekre és kapásokra. És a szárazság még
folyton tart; vannak ugyan olykor viharos
esők, — de ezek csak az ujságokban kiadók.
Ellenben a valóságban csak 3—4 milliméter-
esek. Ez is csak ott, a hol. Ezek az esőcskék,
a melyek azonban iszonyu égi háborúkkal
járnak, csak arra jők, hogy a kukoriczának
megadják a »Galgenfristet». Se legelő, se
takarmányosok erre nem is moczaznának.
A száraz idő arra jó, hogy a hol az aratást
már bevégezték, ott hordhatnak és csépelhet-
nek. Az Alföldön lassan már a cséplést is el-
végzik, — ellenben a Mátra mögött csak e
hét keddjén kezdték meg a rozs aratást.
Az aratókkal az idén baj nem volt. A lázadó-
zási és zsarolási hajlam meg volt; de a föld-
mivelési miniszter azon gyors értesítése, hogy
ezer és ezer arató kínálkozik az Alföldről,
a munkaadók helyzetét a zsarolókkal szemben
nagyon megkönnyítette. Egyébként a kéve-
kötő aratógépek gyors elterjedése fogja igazá-
ban elvenni az aratási sztrájkoktól a kedvet.
Ezen sztrájkok bele kényszerítik a munka-
adókat abba, hogy olcsón arassanak; 50%-al
olcsóbban, mint a kézi aratással.

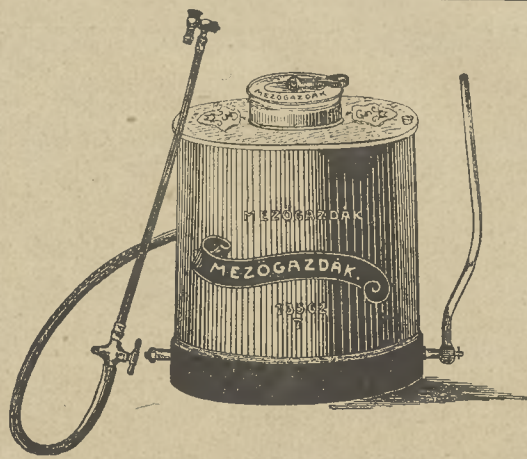
Erre aztán halljuk a nagyképü nyilatkozat-
okat, hogy mi lesz a sociologiai szempontok-
kal? Nos hát semmi. A munkaadókat a soci-
ologiai ábrándozások megfojtják. A munkás a
ki eddig békésen megfert munkaadójával,
most már egy cseppet sem törődik azzal, hogy
ha követeléseit mértéktelenül emeli, akkor a
munkaadó elbukik. De a munkaadó mást se
tegyen, mint hozza meg folyton adóját a
socialpolitikai reformok oltárára? A gazdák
átmennek most már tömegesen a kévekö-
tő-arató-gépekre, — s a munkások mennek bá-
nyákba, gyárakba és városokba, a hova ugyis
folyton nagy fizetésekkel édesgetik őket. Ezt
eddig is megtették, nem törődve azzal, hogy
mi lesz a munkaadók aratásával? A munká-
sok segítségére jött Amerika és a gyáripar, a

munkaadók pedig a technika vívmányaival
iparkodnak segíteni magukon.

Semmit sem néz most a gazda úgy, mint az
ujságok gabnárjegyzéseit és a vidéki piaczo-
kon fizetett árakat. Ezen nincs mit csodál-
kozni. Most van itt, a kevés fölösleg értékesi-
tésének ideje. Érdekében áll ezt a conjunktú-
ráknak megfelelőleg minél jobban tenni. Hogy
az effektív buzaárak alacsonyok lennének,
arról szó sincs. A kérdés az, hogy megfele-
lőek-e? A külföldi árak és a buzavám egybe-
vetéséből eredő ár kifejezésre jut-e a tőzsdei
árjegyzésekben? Ezt nem mondhatjuk. A ha-
táridő üzletekkel erősen nyomják most az
árakat. Megkezdették ezt már januárban, és
szünet nélkül folytatták, és folytatják most
is. Ezen határidő jegyzésekkel igyekeznek le-
nyomni az effec iv buza árát és az idén nagy
sikerekről beszélhetnek. Jaj a gyengéknek!
Már tudni illik a gyenge gazdáknak, a kik nem
értékesíthetik akkor, a mikor jónak látják ter-
mésüket. Ezeknek ugyis kevés vérért szivják a
gabnataridő elősdi. Az idej októberi hatá-
ridő jegyzésekre csak tekinteni kell, hogy meg-
értjük a tőrekvést az árak leszűkülésére. De
akár mit tesznek a tisztelt börziánerek egy
német dologgal számolniok kell. A buzavámot
a kedvükért el nem fogják törölni. A termés
sajnos a belsűkséget nem fedezi, impor-
tálni tehát kénytelenek leszünk. A kenyér-
potló termények, u. m. a burgonya és kuko-
ricza, szűk termést ígérnek. Ezek együttvéve
mégis csak erősebbek lesznek a papiros buzá-
nál. A gazdának nincs semmi oka arra, hogy
a gabnafélék értékvesztésétől féljen. Az idén
erről szó alig lehet.

Még a 6 frtos babáraknak is végők van.
Nem lesz kukoriczánk, nem lesz babunk! Ezt
halljuk most országszerte mindenfelé. Csak a
csont lesz olcsó. Azt fogjuk rághatni, mert a
mult számunkban is vázolt viszonyok egy hét
alatt még rosszabbak lettek. Gazdáink kény-
telenek lesznek tömegesen a piacra dojni el-
soványodott állataikat. Ezek mind a vágó-
hidra kerülnek, és azért beszélünk arról, hogy
csontot olcsón fogunk vághatni.

Midőn a végrehajtási törvényt a képviselő-
házban oly annyira septiben elfogadták, meg-
jegyeztük azt, hogy a kisgazdák hitelképes-
sége ezen törvény által nagyon fog szenvedni.
Ez gyorsan igaznak bizonyult. A vidéki pénz-
intézetek sorra tanácskoznak és megvonják a
váltókölcsonöket a kisgazdától, és csakis jel-
zálogilag biztosított kölcsönt engedélyeznek.

Ajánljuk nagyobb szőlőbirtokosoknak tökéletesbitett
magyar fogatos szőlőpermetezőinket,
melyekkel nagy munkaerő és permetező anyag megtakarítás
érhető el. — Most megjelent tavaszi, szőlőmivelési árjegyzékünket,
szőlővédekezési gépek, permetező stb. anyagokról kivá-
natra bérmentve megküldjük.

Mezőgazdák A. jegyű permetező K 40.—

„ B. „ „ „ 34.—

Magyar Mezőgazdák Szövetkezete
BUDAPEST,

V., Alkotmány-utca 31. sz.

Ez természetes is. Ez nem akarhatták törvényhozóink, a kik jót akartak tenni a kis existenciáknak! Lehet, hogy kortespolitika is van a dologban, de föltesszük, hogy a képviselők zöménél a humanus gondolkodás vezérelte az elméket. Azt nem akarhatták törvényhozóink, hogy a kisgazda hitelképtelenné váljék, — de tényleg azzá lett. Ezen úgy kellett volna segíteni, hogy egyuttal gondoskodni kellett volna arról, hogy a megszorult kisgazda mégis csak juthasson valahogyan pénzhez. A hitelszövetkezetek itt semmit sem tehetnek, mert azok is megínoghatnak, ha személyes hitelre adott kölcsönök realizálhatatlanná válnak. A dolog úgy látszik el lett hamarkodva.

*

A bankok kartellja azonban létrejött. Nemcsak a betevők és a hitelkereső egyének, hanem a vidéki pénzügyezetek ellen is irányul a nagy bankok ezen szövetkezése, a mit az is bizonyít, hogy a takarékpénztárak központi bankja a kartellba be nem lépett. Ez hitel-drágulásra fog vezetni, de ki fogja nyitni a közönség szeméit, a mely kénytelen lesz oly hitelintézmények létesítéséről gondoskodni, a melyek a tőkepénzesek és hitelkeresők érdekeit egyaránt megóvják. A rossz dolgok néha jókat szülnek. Mi úgy látjuk, hogy a vidéki pénzügyezetek meg fognak erősödni. Ez lesz az első következmény és ez csak helyeselhető.

y.

A dombovári gőzaratási kísérletezés.

Az O. M. G. E. részéről történt aratógépek gőzerővel való vontatási kísérleteinek bemutatása két héttel ezelőtt Dóry Hugó ur dombovári gazdaságában tartatott meg.

Ezen kísérleti bemutatáson magam is részt vettem s a nagyérdemű gazdaközönség tájékoztatására az ott szerzett tapasztalataimat bátor vagyok a következőkben előadni.

Az érdeklődés erősen nyilvánult, mert mintegy 100 intelligens magyar gazda és gépgyáros s azok képviselői jelentek meg e nagyon is a kísérlet kezdetén levő aratógépek gőzgép által való vontatásának bemutatásán, hogy nem elégítette ki a gazdaközönséget az ott látható bemutatás, ezt azzal árulták el, hogy többen azon nézetüknek adtak kifejezést, hogy addig nem kellett volna a bemutatást megtartani, míg az ígért program,

hogy 5 aratógépet egyszerre vontatnak, a tényeknek meg nem felelhet.

Hogy miért nem elégítette ki a gazdaközönség várakozását az ottani bemutatás, azt indokolta Sporzon tanár ur s annak alapján a gazdaközönség kimondotta, hogy az eszme keresztül vihető s érdemes a további kísérletezésre.

Az aratógépek vontatásai következő módon történt.

Egy tábla búzának két szélén voltak, egymástól mintegy 300 lépésre, felállítva az Ivanics-rendszerű gőzszántásra átalakított locomobilok. Ezen gépek kötélvonó dobja alá lett szerelve egy kisebb dob-szerkezet, s ezen egyszer körül lett csavarva a vonó drótkötél, a mely folytatólag ezen vonó dobszerkezettől a gőzgép hátulján, a föld színe fölött mintegy 6 hüvelyknyire, vízszintesen fekvő kötélvezető csigán át vezetett a tábla tulsó oldalán álló gőzgép ugyanily szerkezetű vonódob és vezető csiga rendszerére. Az ily módon két egymástól 3 és fél méter távolságban haladó végnélküli vonókötél képezi a vontatás menő- és jövő irányát, ezen kötél egyik része közvetlen a vágandó termény mellett haladva, vontathatja a munkában levő arató gépeket, a másik része ellenben visszafelé haladva, a munkán kívül álló aratógép vonását teljesíti azon pontig, ameddig a munkateljesítés kezdetét kívánjuk megejteni.

A gőzgépeknek mindig annyit kell előre haladni az aratandó tábla két oldalán, mint a mennyit a kéveköti aratógépek levágnak. A tervezet szerint 5 aratógépet kellene folyton mozgásban tartani ezen két gőzgépnek, oly módon, hogy 3 gép folyton dolgozva haladna, kettő pedig üresen menne vissza felé.

A bemutatásnál azonban, mivel a kötélfogó szerkezetek nem működtek, vagyis elromlottak, csakis úgy tudott 3 aratógépet vontatni, hogy a köteleken egy-egy csomó lett kötve és így, mikor a csomó a kötélfogó szerkezethez ért, akkor rántotta magával az aratógépet és végezhetette a munkát. Ily módon azonban dolgozni nem lehet, mert oly erős rántásoknak teszi ki a gépet, hogy az mielőbb tönkre menne, de ily módon az erős rántás nélkül nem is indíthat, mert a vonó kötél a rendes sebességgel halad egyformán és ha a kötél csomója az állógép vonópontjához ér, abba megütődik és oly gyorsasággal indítja az aratógépet, mint annak a legrendesebb menet

közben haladnia kell, misem természetesebb tehát, mint az, hogy erős rántás a következőképpen az ily módon való indulásnak.

Nézetem szerint, ha még a kötélfogó szerkezet tökéletesítve lesz is, akkor sem elegendő a gépnek előre vontatási módja, hanem azt oly módon kell elkészíteni, hogy a gépet az esetben, ha rosszul végzett munkája azt megkívánja, vissza hátra menve, újból végezze a munkát, mint az megfutasoknál, dőlt gabonában gyakran elő is fordul, hátra is bármely pillanatban vontatható legyen, minden nagyobb akadály nélkül. Ez a visszavontatási mód azonban már akadálya lesz az utána folyton haladó többi arató gép munkájának, ha pedig a dolgozó sorból ez esetben kiállítatjuk a visszahaladás irányára, akkor az utána következő géppel már nem tudjuk a kifeszített vonókötél irányát annyira változtatni, hogy az ily módon előálló hibák kiigazítását nyerhessenek.

Ha még számításba vesszük azt, hogy a két vonókötél egymás közötti távolsága 3 és fél méter, ez esetben több mint 5 aratógép nem is működhetik ily berendezés mellett, bemutatásnál ugyan csak három gép lett vontatva, de még ennél is megtörtént, hogy ki kellett a munkában levő gépet kapcsolni, hogy az előtte levő gép vontatását a helyszűke miatt teljesíteni lehessen.

Tegyük föl, hogy a kapcsoló és vontató készülékek teljesen megfelelnek hivatásuknak, minden akadály nélkül (a mi azonban 5 gépnél és azok munkájánál majdnem lehetetlen) még az esetben sem végezheti el azt a munkát, amit számításában felvettek, mert a sodronykötélnek az irányításával, a gép fogatási képessége oly pontossággal, mint a hogy a gép azt elméletileg végezhetné, a gyakorlatban keresztül nem vihető.

A mi pedig a kévéknek a kötélen való keresztül hordását illeti, azt a számításba vett 5 kévesedő gyerek nem képes elvégezni, még ha úgy történne is, mint a hogy ez a Köztelek 18-ik számában idézve van. (A kévéket az üres kötélen át egy-két munkás dobja keresztül villával.)

A kévéknek a áthordása kötélen egy tetemes munkatöbbletet fog előidézni, mert a kévét, ha még lehetne is villával hányni, ezt tenni nem szabad, mert az nagy károdással járna, a termény kipergése következtében; hordani pedig legkevesebb 10 lépésre

TÁRCZA.

Sturka Mojszi, az erdőőr.

A hegy tövében, a falu végen egy ült kis házikója, mint ahogy az ökörszem meghúzódik a liceum-bokrok alján. Apja, nagyapja, szépapja mind erdőőrök voltak, tehát ő reá is örökségképen szállott a hivatal. De tulajdonképpen a kis házikó csak arra való volt, hogy olykor-olykor más ruhát váltson és élelmet vegyen szőrbarkójába, mert teste-lelke mindig az erdő rengetegébe vonzotta. Vérében öröklött hajlamok mellett szíve sugallatának is engedett, a mikor a havas tetején Buzsór Mitru öreg pásztorral kezét foghatott, a legjobbakat kívánva egymásnak, letelepedett mellé egy sziklacsucsra és elbeszélgettek a világ folyásáról. Mojszi vitte a szót többnyire, mert a mult

évben került haza a honvédségtől, ahol nemcsak, hogy magyarul tanult meg, de megbízható becsületessége, pontossága és rendszerete miatt még a káplárságon is felül emelkedett, vagyis három csillagot kapott. Volt is tekintélye Mojszinak az öreg Buzsór előtt, mert egy olyan világról beszélt neki Mojszi, a miről neki, mint havasi pásztornak nem sok fogalma volt. Igen el-elkérdezősködött mindenféléről, de azt mindig erősen kellett bizonyítani, hogy már olyan kocsis is van a nagy városban, a melyik magától szalad és emberek ülnek rajta. Ezt nehezen hitte el.

— Tudod mit mondok, Mojszi! Már vége lesz a világnak, mert az ördög jött fel alulról és hidd meg az toszogatja azt a kocsit. Én ugyan rá nem ülnék!

Ilyenkor keresztet vetett az öreg!

— Dehogy az ördög, bácsikám, olyan talpa van annak, mint a gőzösnek, csakhogy az egyik talpa mély vályu, aztán olyan spiritusz

formát öntenek bele, az tologatja tovább, de sebesen!

— Olyan, mint amiből a pálinkát csinálják?

— Nem éppen olyan, mert nem nedves az, hanem olyan ködféle, amelyiket a vasba bele tudnak préselni.

— Hát öcsém a világ hamis, a dolog hihetetlen nekem.

— Az őrmesterem azt is mondta, hogy a ménküt fogták össze, azt tették a vas vályuba.

Erre az öregnek füle, szeme, tágra nyílt.

— A ménküt! Nohát Mojszi, már most csakugyan nem hiszem. Nem tiszta dolog!!

Még tovább is folyt volna a haladás tudomány, ha pihegő kebellet az öreg Buzsór leánya Anyicza meg nem érkezik. Amint a piros pozsgás tizenhat éves leányt Mojszi meglátta, most meg már neki nyílt tágra a szeme és olyan bizserékelést érzett a bal oldalán, mintha a szíve dobogna. Édes pillantást vetve Anyiczára, helyet mutatott a pihegő

Boroszló Budapest

Kedvezményes árak
és fizetési feltételek.

Elsőrangú külföldi és magyarországi referenciák

Teljes gőzeke-készleteket
és gőz-utihengereket

legtökéletesebb kivitelben szállít:

KEMNA J. gőzeke- és gépgyár
Budapest, IV., Kossuth Lajos-utca 8. sz.

a terménykévéket, 1 gyermeknek naponta 8 kat. holdról még képzetnek is sok, nem pedig teljesítménynek, mert középsűrűségű buzánál holdankint 20 kereszt 18-as kévét átlagban csalódás nélkül számíthatunk, ez pedig 8 kat. holdon 2880 kéve, ennek a kihordásához nem 5 gyermek, de 10 rendes munkás fog kelleni, hogy azt akadálytalanul oly forszírozott munkavégzés mellett teljesíteni tudja, mint az a gőzvontatásnál elképzelhető.

Ez a tíz munkás azonban nem lesz képes a keresztet még össze is rakni, annak újból való kereszteléséhez még ismét legalább 4—5 ember kell, vagyis összesen a kévekihordás a kötélén át és a keresztelés 14—15 embernek fog munkát adni, de még ez sem sok, mert igavonó állatok által vont kéveköti gépek után is kell minden gép után 4 ember ezen munka rendes végzéséhez, az tehát 3 gépre számítva 12 ember, így még az én számításom szerint is csak 2—3 emberrel kellene több, ha a kévéket a drótkötélén át kell hordatni.

Ez azonban nem képez akadályt, mert a kévének kihordásához szükséges munkásszámot mindig a vágandó gabona sűrűségi minősége fogja meghatározni, azért, mert vannak táblák, hogy alig van kat. holdanként 13—14 kereszt (18 kévés), ellenben már arattam több 100 holdra menő táblabuzát a Bánátban, a mely kat. holdanként 45 keresztet 18 kévével rakva adott.

A jelenlegi vontatási kísérleteknél a főszület kell fektetni a kapcsoló készülék keresztvitelére oly módon, hogy az a gép megindítását ne rántással, hanem simán, az igavonó állat által történő lassabb menettel indítva, azt fokozatos gyorsabb menetelésre lehessen beállítani és ha még ehhez a ki- és bekapcsolás módozata könnyen akadály nélkül keresztül vihető lesz; még akkor is drágának tartom a vontatási módot két gépnek, 5 aratógép vontatására beállítva, azért, mert tapasztalatom szerint az ott látottak alapján mindig csak az egyik gép dolgozott, a másik gép csak a kötél vezetését, irányítását volt hivatva teljesíteni s ezt így módon ezen munka végzésére nagyon drágának találom.

Az esetben azonban, akinek ily szerkezetű két gépje van rendelkezésre, oly módon használhatja majd ki előnyösen az aratási munka végzése alkalmazásánál, ha minden egyes gőzgéphez a másik gép helyettesítésére egy

könnyebb vaskocsit készített, amelyre a kötélvezető csigák éppen oly módon lesznek felerősítve, mint a gőzgépen és annak előre haladását egy kormányos, úgy eszközölheti, hogy az alatta elfutó végnélküli kötélnek egy hajtó mű által történő kapcsolásával a kötél-tartó és irányító vaskocsi annyira haladhasson (szintén az egyik gőzgép munkavégzésének kihasználásával) előre, a hogy azt a levágott termény előre haladása megkívánja. Természetesen az e célra készített oldalkocsi kerékei kör-körömvasakkal látandók el, hogy azt a munkaközben a földbe mélyedésével oly módon lehessen a munkát végző gőzgéptől távol tartani, hogy azáltal a vonókötélek kellő feszültsége betartható legyen.

Ily szerkezetű kocsi készítésével s annak alkalmazásával már nagymértékben csökken a vontatási költség, mert 5 arató gép vontatásához csak egy gőzgépet kell munkába tartani s így a két géppel nem 40, hanem 80 kat. hold aratás lesz végezhető naponta.

Az ilyen oldalkocsik alkalmazása nagyon is indokolt lenne és az abba fektetett tőke a kamatját nagyon is kifizetné azért, mert ha ezen szerkezetet igénybe venné s ennek kidolgozásával fáradozna Sporzon tanár ur és Ivanics ur, az esetben azt a gépet nemcsak cséplés, aratás-szántásra, hanem még a vetés és boronálási munkára is jó sikerrel lehetne használni.

Az általam előadott oldalkocsi alkalmazásával a szántást is lehetővé teszi egy gőzgéppel végezni s így azok, a kik ily rendszerű gépekkel rendelkeznek, nemcsak egy, de két szántó készüléket nyernek ily berendezéssel s a szántást is napi dupla terület végzésével eszközölhetik, azt azonban nem állítom, hogy azzal a gőzeke munkáját helyesíthetik, azért, mert a gőzgép arra gyenge, de az igavonó állatok munkáját ily berendezéssel könnyen helyettesíthetik.

Mindenesetre elismerést érdemelnek mindazok, a kik a gőzvontatás munkáját arató gépekre irányítani törekednek és azt a kezdet kezdetén már a nyilvánosságunk Dombóváron be is mutatták.

Az volna még kívánatos, hogy a jelenvolt gazdák közül többen nézeteiket nyilvánítva, azokból kialakulhatna egy oly szerkezeti módozat, a melynek igénybe vételével gazdaközönségünk a közel jövőben már egy minden tekintetben hasznos gazdasági gép birtokába

juthatna s annak alkalmazásával gazdaságának jövedelmezőségét tetemesen gyarapíthatná.
Jaloviczky János.

Dohánymag-termelés, nemesítés és — tenyésztés.

III. Dohánymag-termelésünk jövője.

Kétségtelen, hogy dohánytermelésünk jövedelmezősége ma még, dacára annak, hogy 40 év óta a holdankénti átlag mennyiség és evvel a nyers hozam is fokozatosan nagyobodott, nem áll azon a magaslaton, melyen állhatna, ha nem mint eddig, a dohánytermés mennyiségének fokozására, hanem az ezen üzemből nyerhető legnagyobb tiszta haszon elérésére törekedtünk volna.

Nem igen törődünk avval, hogy pénzben kifejezve, mennyibe került és mennyit hozott holdanként a mindenkor dohánytermés és teljes kielégítést nyújtott már az, ha a beváltott »sok« dohány járandósága fejében »nagy« összeg járt ki. Megelégedettségünket növelte még az a jogos — tapasztalaton alapuló és rendesen be is vált — remény, hogy a dohányt jövő évben követő utóterméstől várható viszonylagos többlet az előző dohánytermés cselekvő voltát még inkább emelni fogja. Pedig az előbb említett két számadatnak pontos ismerete adta volna csak hamisítatlanul meg a választ azon kérdésre, hogy a dohánytermelés körül sikeresen működünk-e vagy sem? És mivel a legtöbb esetben a kérdés s így a válasz is elmaradt, ma már azzal a nem ritka jelenséggel találkozunk, hogy a dohánytermelés eredmény nélküli terhes, sőt költséges tévedésekkel járó foglalkozássá vált.

Igaz, egyúttal más körülmények közrejátszása, nevezetesen: a dohány beváltási árának alacsonyága, a dohányos kertészek számának folytonos csökkenése, a segédmunkaerő fokozódó hiánya, a napszám, üzemi berendezések és eszközök óriási megdrágulása, a föld értékének és ezzel a haszonbőrösszegnek rohamos emelkedése stb. is káros hatással voltak, a dohánytermelés jelenlegi viszonyain, amennyiben az állandósított bevétellel szemben, a növekedett kiadások mellett, csak a tiszta jövedelem (haszon) rövidülhetett meg.

Azonban, ily helyzet közepette is, végzetlen hiba lenne, akármely, a dohánytermelés körés

leánynak a sziklapadon, ez meg, bár kissé szégyenkezve, elfogadta.

— Régen láttalak, Anyicza.

— Én is teged, Mojszi.

— Hát mit szólnál hozzá, ha azt mondanám neked, hogy légy a feleségem. Eljönne-e?

Erre Anyicza jobb kezét szája alá tartva, balkezét Mojsziéba nyugtatva, szemöldöke alól pirultan nézett Mojszira és gyöngye sutlogó hangon féloldalt fordulva, csak annyit mondott:

— El . . .

Természetes, ez addig történt, míg az öreg Buzsór az élelmi szereket a karám melletti konyhába elhelyezte.

Mojszi pedig élve a helyzet szabadalmával, rögtön derékon ragadta a leányszót és egy tüzes csókot nyomott az Anyicza ajkára.

Az öreg Buzsó visszatérve, látta a fiatalok bizalmaskodását, rögtön interpellálta a Mojszit:

— Hallod, Mojszi, ne bolondozz a leányommal?

— Isten a bizonyosságom, nem bolondozok. Az a kérésem, hogy Anyiczát adja ide nekem feleségemnek.

— Hát ha ebben sántikáltatok, az más! Odaadom, ha ő is úgy akarja; legyetek hívek egymáshoz — szegény édes anyja ha élne, milyen öröme volna?!

— Tudod, hogy vaczkorszédéskor érte a halál ott a szakadás völgyében, egy hirtelen zivatar a fán találta és a ménkü becsapott a fába s őt is agyonütötte! . . . Hát legyetek boldogok!

A lakadalom mihamar megtörtént. Mojszi árva fiu lévén, a násznagyi tisztségre Tiláni Zenóbius urasági főszakácsot kérte föl, ki készségesen elfogadta a megtiszteltetést és a lakodalom fényét önmagán azzal emelte, hogy összes ujjait telerakta arany gyűrűkkel, a tapir talpához hasonló ökleit ennek okáért az asztal fölött mozgatta s igyekezett folyton gesztikulálni, hogy tehetőségét feltüntetve,

anyagi fölénye minél jobban érvényesüljön, Mojszira nézve pedig annyiban óhajtott hálás lenni, hogy az urasági asztalról elcsent pecsenye és sütemény maradványokat összegyűjtve az összes román atyafiságot soha általuk nem élvezett nyalánkságokhoz juttatta. A lakodalmi zenét három kiváló havasi csimpolyás szolgáltatta, kik, hogy a fizetést megérdemelték, oly tüzzel fújták a havasi szerszámot, hogy bármely pék megirigyelhette volna, ha olyan veknit tudna alakítani, mint ezeknek szélből felduzzadt pofájuk volt. Az előleg pálinkázástól pedig látszott, hogy csillogó szemek zöld karikákat hánynak. Szóval hétországgra szóló lakadalom volt. Az öreg Buzsór széles jó kedvében alaposan kihegyezte és kiczirkalmazta az Argyelána nevű tánczot: vejét megölelve, tündöklő arczczal mondta:

— No, Mojszi fiam, most még azt is elhiszem, hogy a multkor felettünk elrepülő vázonszakban (léghajó) emberek laknak!!!

BENZINMOTOROK, GŐZLOKOMOBILOK, UTIMOZDONYOK, GŐZCSÉPLŐGÉPEK, ARATÓGÉPEK, „LOSONCZI DRILL“ VETŐGÉPEK, RESICZAI ACZÉLEKÉK, TELJES MALOMBERENDEZÉSEK, STB. STB.

KIVÁNATRA SZIVESEN KÜLDÜNK ÁRJEGYZÉKET ÉS KÖLTSÉGVETÉST.

A MAGYAR KIR. ÁLLAMVASUTAK GÉPGYÁRÁNAK VEZÉRÜGNÖKSÉGE, BUDAPEST

V., VÁCZI-KÖRUT 32.

kívül fekvő tényezők, mint agrárpolitikai eszközök, állami gondozás stb. intézményeiknek egyedüli igénybevételétől a viszonyok gyökeres orvoslását reményleni. Azok a javulás utját ugyan egyengethetik, de a mindinkább szükségé váló állandó egészséges állapotok létesülésére segédkezet nem nyújthatnak. Egyedül csak a dohánytermelő értelmiségétől, munkásságától függ, tehát keze ügyében fekszik, hogy a fenforgó nehéz viszonyok dacára is, a közismertté vált és gyakorlatilag is bevált módok és eszközök észszerű felhasználásával, üzemének jövedelmezőségét emelje és fenntartsa.

Cikkem tárgya, a (javított, nemesített) dohánymag biztosításának, különösen itt, a dohánymagtermelésünk jövőjének fejtegetésére utal. Multjával és jelenével az előző fejezetekben foglalkoztam, a mit a jövőjéről mondok, csak óhaj, mely azonban a viszonyok kényszere alatt kell, hogy hova-tovább valósággá váljék. Hogy mi rejlik, mi eredményül járna egy egységes, széles alapon és okszerűen kezdeményezett haladó fejlődött-ségével egész dohánytermelésünkre kiható dohánymagtermelési intézkedésben, konkrét példákkal szeretném magyarázni, de sajnos, speciálisan a dohányra vonatkozót csak egyet, az alább ismerttetett, tudok mellette felhozni.

Ugyanis a békéscsabai m. kir. dohánytermelési fiók-állomáson a »szegedi rózsadohány« és a »nemesített szegedi rózsadohány« értékülönözötének megállapítására összehasonlító kísérlet végeztetett, melynek eredményéről Kerpely Kálmán következő szavakkal *) számol be: »Az összehasonlító termelésnél a 3 éven át nemesített szegedi rózsadohány 1324 kg.-ot adott kat. holdankint, az eredeti magból fejlődő — melyből a nemesítés kiindult — pedig csak 1156 kg.-ot; a terméstöbblet tehát 168 kg. kat. holdankint.

A minőségi osztályozás szerint adott:

	Válogatott osztály			
	I. osztály	II. osztály	III. osztály	IV. osztály
	kg.	kg.	kg.	kg.
nemesített szegedi rózsza	44	468	660	168
az eredeti » »	12	260	692	192

Pénzbeli eredményben a nemesített szegedi rózsza 589.52 koronát, az eredeti magból természetesen 459.60 koronát hozott; 100 kg. beváltási átlaga tehát előbbinél 45, utóbbinál 40 korona.

*) Kísérletügyi Közlemények 1903. évf. 321. old.

A juhászkutya.

Néhány évtizeddel ezelőtt, a mikor még csengett, bongott a mező a birkanyájak kolompjától és estenden a pásztor furulyájától visszhangzott a tanya környéke, Borsod megyében híres juhászata volt P... birtokosnak a Sajó mellett. A juhnyájak mellől természetesen a nyájak tartozékai: a szamar és a juhászkutya sem hiányoztak.

P... birtokos specialista hajlamokkal bírván, különös sulyt fektetett a szolgálatában levő szép szál emberekre, deli termetű juhászokra, és mert cselédségét jól fizette, — kaphatott is. E mellett a juhászkutyákra is nagy gondja volt. Voltak is olyan példányok, hogy őseik bizvást jó áron kelhetek volna el a sokat emlegetett budai kutya-vásáron, a melyekhez képest a mai kidicsért és állatkiállításra első díjjal kitüntetett, drágán fizetett skót juhászkutya valóságos szalonpinesi. Nyakukban kiálló, széles nyakörvvel, hófehér színűvel, okos szemükkel, kiválóan kifejtett testükkel, tasakokban lelőgő szőrhundájukkal, imponáló állatok voltak.

Jaj volt annak a farkasnak, a melyik a juhnyájak közelébe merészkedett. Igen szeren-

Miről nyujt felvilágosítást ez a kísérlet? Arról, hogy egy és ugyanazon fajta használatánál a nemesebben nevelt magból származott dohánytermés értéke, kat. holdankint 129.92 koronával emelkedett.

Ezrekre megy azonban azon összehasonlító kísérletek száma, melyek nem ugyan a dohánynyal, hanem egyéb gazdaságilag termelt növényekkel (buza, rozs, árpa, zab,

borsó, burgonya, cukorrépa stb.) annak ki-puhatólására fogatosítottak, hogy a faj és a rokontermészetű tényezők cselekvésének képessége mikép és mily méretben jelentkeznek. S minthogy bizonyító erejük ép úgy fenforog, akár csak dohánynyal végzett kísérletek eredménye szólana hozzánk, három kísérlet részleteinek ismertetését fölöslegesnek nem tartom.

Peutkowó-n őszi buza fajtákkal tett kísérlet:¹⁾

	A hozam szemből (Hektáronként klgrm.)				A hozam szalmában (Hektáronként klgrm.)			
	1903.	1904.	1905.	1902.	1903.	1904.	1905.	
A legmagasabb	4080	3800	5052	2912	6080	6316	7606	
A legalacsonyabb	2965	2424	3710	1898	4802	4324	4736	
Különbözöt (hektáronként klgrm.)	1115	1376	1342	1014	1278	1992	2870	
» hektáronként (Márka)	167	206	201	152	19	29	43	
Kísérlet alá vont fajták száma	4	8	15	15	4	3	15	

Lauchstädt-ben zab fajtákkal tett kísérlet:²⁾

	A hozam szemből (Hektáronként klgrm.)				A hozam szalmában (Hektáronként klgrm.)			
	1903.	1904.	1905.	1902.	1903.	1904.	1905.	
A legmagasabb	3677	4319	—	—	5294	8715	—	
A legalacsonyabb	3280	3698	—	—	3881	5314	—	
Különbözöt (hektáronként klgrm.)	397	621	—	—	1413	3401	—	
» hektáronként (Márka)	51	80	—	—	42	102	—	
Kísérlet alá vont fajták száma	7	9	—	—	7	9	—	

A német gazd. társ. által borsó fajtákkal végeztetett kísérlet:³⁾

	A hozam szemből (Hektáronként klgrm.)				A hozam szalmában (Hektáronként klgrm.)			
	1903.	1904.	1905.	1902.	1903.	1904.	1905.	
A legmagasabb	2383	2692	2276	—	4137	2641	4401	
A legalacsonyabb	1996	2250	1810	—	2963	1822	3064	
Különbözöt (hektáronként klgrm.)	387	442	466	—	1174	819	1337	
» hektáronként (Márka)	58	66	69	—	46	32	53	
Kísérlet alá vont fajták száma	6	6	6	—	6	6	6	

Mire oktatnak már most az itt közölt szám-eredmények? Arra, hogy a kísérlet alatt állott őszi buza, zab- és borsófajták legmagasabb és legalacsonyabb hozamai (szemben és szalmában összefoglalva) között tisztán a »faj« befolyása (mert minden egyéb termelési tényező, az egyes kísérletnél, a teljes azonosságig menő kiegyenlítést nyert) idézte elő, hogy a hektáronkénti termés értékének különözötének, az őszi buzánál 186, 235, 244 és 184; a zabnál 93 és 182; végül a borsónál 104, 98 és 122 márkára rugott.

A különböző fajták használatánál mutakozó és egymástól nagyon is eltérő hozamkülönözöttség egyszer megállapítva, a további kérdést vonta maga után, hogy teljesen azonos fajtájú, de különböző tenyészettől, illetőleg más-más tenyészettől származott mag a hozam tekintetében miként viselkedik? Ezen kérdés felderítéséről is számtalan kísérlet eredménye gondoskodott, melyek mind azt bizonyítják, hogy a különböző tenyészettől származott magok hozameltérése elegendő nagy arra, hogy a gazda legnagyobb figyelmét felhívja és lekösse.

Röviden szólva: az ily okszerűen felvetett, a »faj« értékét, hasznosítási szempontból kutató kérdésekre, szabatos »összehasonlító faj-

termelési kísérletek« útján keresett és talált válaszok nyujtották azt a ma már minden kételesen kívül álló tényt, hogy az egyes fajták különböző arányban, mennyiségben és változó minőségben képesek az adott viszonyok mellett rendelkezésre levő termelési tényezőket szerves anyaggá átváltoztatni; vagy ugyanezt másképen is kifejezve: teljesen egyenlő talaj és éghajlati feltételek mellett, egymástól nagyon is eltérő munkateljesít-ményt végezni.

Mindebből láthatjuk, hogy a »faj«-ban rejlő tényezőnek ismerete és észszerű kihasználása, semmivel sem csekélyebb értékű a hozam nagyságára, de főleg a minőség értékére, akár csak a legokadataltabb művelés, trágyázás vagy vetésforgás. És minthogy a hozamtöbbletet nem újabb költség avagy munka igénybevétel, hanem csupán az egyes termelési hely legmegfelelőbb fajtájának használata eredményezné, úgy a jövedelmezés szempontjából alig képzelhető hathatósabb és gyakorlatilag értéke-sebb eszköz, mint a mely a mag faji tulajdon-

¹⁾ Bericht von Prof. Gerlach. Landwirtschaftl. Zentralblatt Posen, Jahrgang 1902, 1903, 1904 u. 1905.

²⁾ Berichte über die Versuchswirtschaft Lauchstädt. Nr. I—V. P. Paraz.

³⁾ Arbeiten der D. L. = G. Heft. 63.

csésnek mondhatta magát, ha megtépett bundával hordhatta el rongyos irháját.

Három ilyen nyakörves kutyával beállít egy délczeg juhászbajtár a miskolci heti vásárra. Valami vásárolni valója volt és kedvenc jóságait segítő pásztortársait nem akarta otthon hagyni. Erős kitulipánozott cifra szüre félvállra vetve, hóna alatt a szür alól messze kinyuló, csörgős végű juhász kampósbot. Fején félrekapva a hun süvegre emlékeztető magas tetejű pörge karimájú kalap, agyarán a makrapipa.

Igy halad ő a piac utczán, utána a három komondor. Azonban az állatvédő-egyesület méltó felháborodására ott is meg volt az a gyönyörű intézkedés, hogy hetivásárkor rendőri segédlettel a kutyapezér-sereg razziát tartott és a gazdája mellől is elfogta a kutyákat. Amint a piac-utczán haladó juhászbajtárt a három kutyával észreveszik a peczérrek, nosza rajta, a drót-hurkokkal.

A piac-utca két oldalán ülő kenyeres kofák, amint észreveszik a peczérket, kiabálnak a bajtárnak:

— Juhász! juhász! mindjárt megfogja a peczér a kutyákat.

A bajtár hátra sem fordul, hanem csak kalap alól, félvállról veti oda a kofáknak:

— Kutya ü! vigyázzék ü magára!

A peczér e közben kivetette ugyan a hurkot, de hibásan. A három kutya neki fordult, ott menten lehúzták a piac közepén. Ezt látva a kenyeres kofák, ismét hangos kiáltásban törnek ki:

— Juhász! juhász! mindjárt megölik a kutyák a kutyapezért!

A nyalka juhászbajtárnak erre sem volt más válasza, mint hogy:

— Kutyapezér ü, vigyázzék ü magára!

Azzal kis ujját szájába téve, egy éleset füttyentett, mire a kutyák ott hagyták a megtépzott peczért.

De a rendőr nem hagyta volna annyiban a dolgot, hanem szerencséje volt a bajtárnak, hogy éppen szembe jövő földesurával találkozott, aki lényeges fájdalomdíjjal elintézte a kutya-affért. Midőn P... a bajtárt meg-róttá, hogy a kutyákat is behozta, a legény azzal védekezett:

— Hásze instálom, nem bántották ezek ütöt oszt mé nem hagyta békiben üket!

Kaczvinszky Andor.

ságában majdnem önként különösebb megterhelés és anyagi áldozatok nélkül, kínálkozik.

Nem valószínű, hogy bárki ma még a »faj« és annak értékét kifejező tipikus tulajdonságok által nyújtott előnyöket, a művelet alatt álló növények és így a dohánytermelésnél is, kicsinyelné, vagy épen kétségbe vonná. De ha ezen ismeret mindinkább tért is hódít és kétségtelen, hogy rövid időn belül köztudattá válik, úgy mégis, még igen messze állunk a »fajtisztá mag« általános használatától. Oka pedig ennek abban keresendő, hogy a »fajtisztá« magnak előállítására, a személyi, gazdasági, éghajlati, üzemberendezési stb. feltételek egész láncolatától függ, melyek összeegyeztetése, összhangba hozatala, még magas foku szakértelem és lelkiismeretes munka végzése mellett sem képez könnyű feladatot. Ezt újból ismételni azért tartom fontosnak, mert a magtermelés, ügyére alig létezik nagyobb veszedelem, mint ha az avatatlan kezek által felkarolva, vagy ilyenekre bízva, feleuton már megcsökkent vagy fáradt igyekezettel, vagy mi még inkább kifogásolandó, kapzsi nyereségvágyból üzetik.

Ily uttörő, előjáró és főképp kiváló minőségű munkát igénylő vállalkozás, megfelelő rátermettség nélkül fogantatva, senki hasznát elő nem mozdítja, csak balsikerekkel végződhetik. Pessimistikus árnyalatu egyéni nézetem ezen ügyről pedig merőben eltér egyes magyar szakemberek optimisztikus véleményüktől, kik csupán az elmélet alapján állva és a gyakorlatban feltornyosuló nehézségekre ügyet sem vetve, a végzendő »faj« javítási műveleteket jóformán magától értetendő »az adott józan ész« szerint intézendő, világos eljárásaként tárgyalják és ismertetik.

Nem ok nélkül tesz Kerpely Kálmán panaszt,*) a »faj« javítási műveleteknél sokkalta egyszerűbb kísérlettelek alkalmazásával tapasztalt meddő eredményekről, melyek szülőoka egyedül személyi — de jóakarát és igyekezettel, könnyen mellőzhető — hiányokból fakadtak.

Végül nem lenne helyén a »faj« javítási műveletekről szerzett egyéni nézetem és tapasztalataimról itt még bővebb fejtegetésekbe bocsátkozni. Róluk röviden és teljes meggyőződésem szerint még csak annyit, hogy mindenkinek, ki benső éles és fáradhatatlan megfigyelést követelő munkához hivatást, — itt »faj« javítás néven tárgyalás alatt álló foglalkozáshoz — nem érez, annak okosabb tanácsot sem nyújthatok, mint Gladstone híressé vált »hands off«-ját. Igen kellemetlen ízű csalódástól fogja magát és gazdatársait megóvni.

Mondottakat, a dohánymag termelésünk jövőjére alkalmazva, tisztán láthatjuk, hogy a dohánymag javítására, nemesítésére mi sem lehet nagyobb jelentőséggel, mint ha az e célra szolgáló eljárásoknak úgy elméleti mint gyakorlati része a dohánytermelők és a dohánytermelést ellenőrző állami közegek minél tágabb körében, közismeret tárgyává tétetnék. Mert teljesen elképzelhetetlen, hogy cselekvésünk céljának biztos ismerete nélkül, avagy félszeg és hézagos tudással, dohánytermelésünk állandó előbbre vitelét biztosíthassuk.

*) Kísérletügyi Közlemények 1903. évf. 321. old.

Aki pedig ennek ellenkezőjét állítja — mert ily nézetten levők is vannak — t. i. hogy dohánytermelésünk javítására, emelésére szükség nincs, miután bármi, a haladás tekintetében felmerülő újabb intézkedés okvetlenül a dohánytermelés költségét és avval annak árát is megdrágítja, — az vagy tudatlanságából jóhiszeműleg téved, vagy tudatosan ferdit. Amitott vagy ámitott.

Dumtsa Sándor.

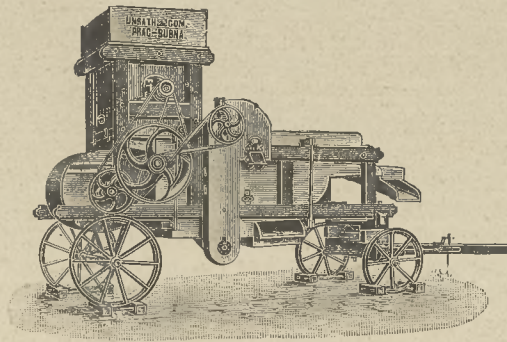
(Folytatjuk.)

Uj lóherehüvelyezőgép.

Az Umrath és Társa czég Budapesten már évek óta épít jó és munkaképes lóherehüvelyező gépeket, melyek nagyobb cséplőkészletekhez vannak szánva és ezáltal a kisebb gazda részéről alig szerezhetők be.

A mai egyszerű tisztítóval bíró új lóherehüvelyezőgéppel a czég rég fennálló szükségletet elégíti ki, annál inkább, mert e gép — mint halljuk — az utolsó esztendőben különösen bevált.

Ezen lóherehüvelyezőgép járgányhajtásra épügy, mint kisebb gőzcséplővel egyesítve, gőzmozgonynyal és annak egyidejű meghajtására alkalmaztatnak, mely esetben a mozgony és a cséplő között állítatik fel. A meghajtás a mozgony lendkerékéről történik, úgy, hogy a 2 szij egymásra fut. A közön-

86-ik ábra. Umrath lóherehüvelyezőgépe. Napi teljesítmény: 6—10 hl. magnyerés.

séges cséplőn kicséplést lóheregubókat egy egyén kosarakba gyűjti és átnyújtja azokat a lóherehüvelyezőgépen kényelmesen álló etetőnek, kinek nincsen egyéb dolga, mint a virágokat az etetőnyílásba önteni. A hüvelyezéshez tehát 2 személy teljesen elegendő.

A dob eltömődése még kissé nedves lóherevirágnál is lehetetlen, épügy nem eshetik meg a gép szerkezeténél fogva, hogy a dob vagy a kosár eltörjék, ha mindjárt kő jut is a gépbe. A tisztítómu egyszerű és széles, a melyben nevezetesen a sziták nagyra vannak szabva. Egy erős tolattyu által szabályozható fuvó tisztítja meg a magot a portól és a törektől. A rövid szalmát, a mely a törekrostán keresztül megy, egy csatorna felfogja és a gép oldala mellé vezet. Ugyanezen oldalon történik a tiszta törek pormentes levezetése, a mely azután összegyűjtve kitűnő takarmányt ad. A polyva teljesen magmentes, úgy, hogy feleslegessé válik annak másodszori felöntése, mint a hogy ez más gépeknél igen gyakran szükségessé válik. Egy serlegelevátor szállítja a tiszta magot a zsáktartó által tartott zsákba. Ha a nyert magot egy rostára öntjük fel, akkor az teljesen piaczképpessé válik.

Maga a gép igen tartós, az állvány a leg-

jobb tölgyfából, dob és kosár pedig a legjobb aczélből készült. A dobtengely, mely a magas fordulatszám miatt szintén a legjobb aczélből lett kovácsolva, golyómozgású gyűrűsperelyekben fut, a melyek a por ellen különösen védettek, miáltal a melegenfutás lehetetlenné válik. A gép szállítása csak egy vonóállatot igényel.

Sörárpavásár Pozsonyban.

A pozsonyi sörárpavásár rendező bizottsága most tette közzé részletes jelentését a múlt évi vásárról. A jelentésből czélszerűnek véljük közölni az alábbi érdekes részleteket.

Eladásra be lett jelentve 155 ezer méter-mázsa kitűnő sörárpa. Eladott és a bizottságnak bejelentetett 67.500 q, ebből 49.500 q azzal a feltétellel, hogy az ügylet a magtárban való megtekintés után válik perfektté. Ezenkívül bejelentés nélkül is eladottak egyes mennyiségek, egyes részletek pedig, melyek a vásárra lettek bejelentve, közvetlenül a vásár előtt keltek el, úgy, hogy a vásárra beküldött mintákra már a vásár megkezdése előtt rá kellett tenni az eladást jelző kartont. Az eladott össz mennyiség tehát jóval felül haladta a hivatalosan bejelentett mennyiséget. Eladatlanok jóformán csak azon mennyiségek maradtak, melyeknek sem tulajdonosa, sem megbízottja nem volt jelen. Általában a kiállítottak 75%-ára tehető az eladott mennyiség.

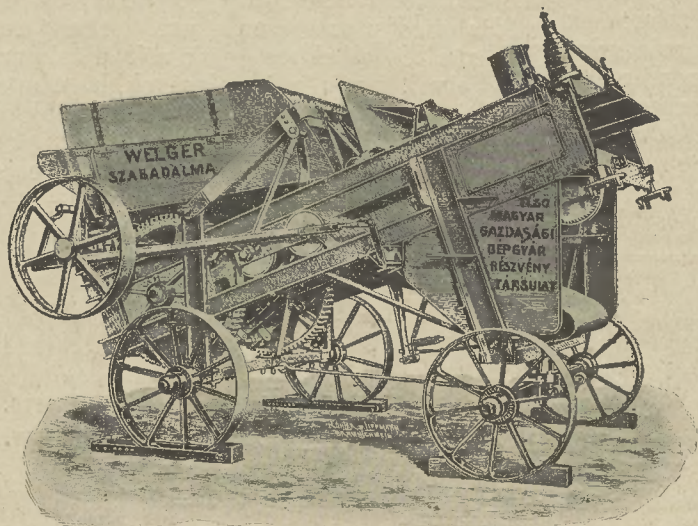
A vásárló nagyobb czégek közül felemlítjük a következőket: Hauser és Sobotka Wien, Theodor Stützel München, a hardti malátá gyár, Bayerthal és Léwy, S. és J. Reif, Wien, Kaufmann és Reingart Ludwigs-haven, a Dreher és Mautner czégek magyarországi megbízottjai stb., a belföldi czégek közül a Magyar Mezőgazdák Szövetkezete. A vásáron 16.70 K volt a legkisebb és 20.60 K, a legmagasabb ár ab feladó állomás. Eladási átlagár volt 18.50 K, holott a vásár napján 15.30 koronát jegyeztek a budapesti börzén. *Áralkulás tekintetében tehát az eredmények kielégítők voltak.*

Érdemesnek tartjuk ide iktatni a Wiener Börsen-Courier-nak a vásárra vonatkozó eredeti jelentését, mely így szól:

»Der heutige Markt wies einen in Ungarn bisher noch nie beobachteten lebhaften Besuch von in und ausländischen Firmen auf. U. a. erschienen die Vertreter des Verbandes österreichischer Bierbrauereien, ferner der Münchener Firma Stützel u. v. a.«

»Die Zufuhren betragen 1435 Waggonladungen, hiervon entfallen, auf angemeldete fixe Verkäufe 706 Waggons, auf vorbehaltliche Verkäufe 54 Waggons und ca. 250 Waggons wurden unangemeldeterweise noch während der Herfahrt der Käufer verkauft, so dass ca. 75% des angemeldeten quantums als verkauft zu betrachten sind. *Minimalpreis pr. 50 kg. K 8.50, Maximalpreis K 13.30. Vorgelegte Qualitäten waren durchwegs schön.* Kauflust reichlich vorhanden. Verkauft wurden ab Galanta zu K 9.—, ab Tornócz zu K 9.— bis 9.25, ab Udvard zu 9.60, ab Aranyosmarót zu K 9.60, ab Ipolypasztó zu K 8.50, ab B.-Gyarmat zu K 8.55.«

»Die Diószeger Zuckerfabrik offerirte die schönste Gerste 1500 q zu 10.50, geboten

FONTOS UJDONSÁG! 7—8 munkás megtakarítható!

Szabad. Welger-féle teljesen önműködően kötöző

szalmaprés-elevator.

A meglevő mozgony változatlan használata mellett minden cséplőhöz alkalmazható! Összehasonlíthatatlanul czélszerűbb minden más szerkezetnél. A kizárólagos gyártási jog tulajdonosa a magyar korona országaira nézve az

Első Magyar Gazdasági Gépgyár R.-T.

Budapest, VI. kerület, Váci-út 19. szám.

PROSPEKTUS KAPHATÓ!

PROSPEKTUS KAPHATÓ!

wurde jedoch nur K 10.20. Die Stimmung war fest.»

»Käufer als auch Verkäufer konstatierten mit Befriedigung, dass der heutige Markt an Verkehr und Erfolg die bisher in Ungarn abgehaltenen Bräugersten-Märkte weit übertraf.»

A vásár általában kielégithette a hozzá fűzött várakozásokat s a jövő szempontjából azon kedvező prognosztikont mutatta, hogy kellő kitartással és körültekintéssel az árpa értékesítésnek igen jelentékeny tényezőjévé lehet azt tenni. Feltétlenül szükséges azonban, hogy termelőink azt az eddigénél jobban felkarolják s nemcsak kitűnő minőségű árpával, de sokkal nagyobb mennyiségekkel is jelenjenek meg a vásáron, mert néhány olyan czég, a minő ez alkalommal a külföldről a vásár iránt érdeklődött, 8—10-szer annyi árpát is megvesz, kellően kiegyenlített árban, ha ilyen rendelkezésre áll. *Heinrich Murr* jelentése szerint például magának a müncheni piacnak tizezer waggon az évi árpaszükséglete. Mi a kiállított másfél ezer waggon csak egy nagy német kereskedő város évi forgalmi szükségletéhez képest? *Jövőre tehát a nagyobb mennyiségekkel való megjelenés érdekében sokkal többet kell tenni az érdekelt gazdasági egyesületeknek. Ez az intézmény csak úgy járhat a fejlődésnek magasabb fokára, ha azt a gazdaközönség kellőképpen felkarolja.*

A külföldi kapcsolat szépen megindult: most már be kell bizonyítani, hogy a külföldi kereskedőnek és gyárosnak érdemes Pozsonyba lejönni, mert ott megfelelő árut ki-elégítő mennyiségben talál.

Az idei vásár iránt, mely legkésőbb augusztus hó 16-án fog megtartatni, gazda- és kereskedőkörökben egyaránt nagy az érdeklődés.

A lauchstädti közbeszurt zöldtrágyázási kísérletek.

A dr. Schneidewind vezetése alatt, a hallei gazdasági egyetem szolgálatára álló zöldtrágyázási kísérletek azon impresszió hatása alatt folytattatnak, hogy a chilisalétrom folyton emelkedő ára mellett olcsóbb nitrogénforrásokról is kell gondoskodni.

Az 1903. és 1904. évi rendkívüli szárazság okából a zöldtrágyázások nem sikerültek. Az elvetett zöldtrágya növénymagvak ki sem keltek, miért is a szárazság hátráltató befolyását elvitatni nem lehet. A kedvezőbb kísérletek csak 1905. és 1906-ban voltak tapasztalhatóak, érteve alatta a közbeszurt trágyázásokat, vagyis a melyek tarlóba vetett növények alászántása folytán eredtek.

Az eredmények röviden a következők:

A zöldtrágyát nagyon jól értékesíti a répa. Néhány év átlagában, melyek borsó és lóbab alászántásával érettek el, hektáronként 60 mm. répával több termett, a mi 956 kg. cukortöbbletnek felel meg. A cukortartalom csökkenése a zöldtrágya következtében csekélynek mondható. És pedig átlagosan 0-20%, holott az istállótrágyánál 0-30% volt a különbség.

A zab is jól értékesítette a zöldtrágyát, de megjegyzendő, hogy nedves években a zab megdől zöldtrágyák után. A burgonya nagyon változóan viselkedett a zöldtrágyázás után, úgy hogy még további kísérletek szükségesek.

A mi a zöldtrágya növényeket illeti, a borsó és lóbab (200—240 kg. hektáronként, 1 hektár = 2280 négyzetöl) elég jól beváltak; de a mi a tiszta jövedelmet illeti úgy látszik, hogy néhány hereféle (sárgahere) felülmúlja azokat.

Az 1906-ik év érdekes eredményt adott. El volt vetve:

1. Borsó és lóbab tavaszi árpa után.
2. Sárgahere az előző gabonába vetve.
3. Serradella, az előző gabonába vetve.

A sárgahere és serradella fele részben Wiltner-féle culturákkal volt vetve, a sárgahere eredmény nélkül a serradella eredménnyel.

Ezen zöldtrágya növények után volt zab, burgonya és cukorrépa vetve. A zab főleg a sárga here után rendkívül buján fejlődött, de a sok eső miatt megdől, annyira, hogy a termés mennyiségét is megrontotta.

A terméseredmények a cukorrépa és burgonyánál a következők:

Egy hektár cukorrépánál:

	q répa	czukor
Trágyázás nélkül	352.9	60.35
Serradella, nem oltva	340.3	58.19
Serradella, oltva	363	63.16
Borsó és lóbab	413.1	71.88
Sárgahere	422.9	73.16

Egy hektár burgonyánál:

	gumó q	keményítő q
Trágyázás nélkül	137.5	22.28
Serradella, nem oltva	146.1	24.25
Serradella, oltva	168.2	28.43
Borsó és lóbab	166.8	28.19
Sárgahere	184.7	31.40

A győzelmet tehát a sárgahere vitte el. Az ő utján lett hektáronként 70 mm. répával és 43 mm. burgonyával több, a nélkül, hogy a cukor és keményítő tartalom csökkent volna. Ehhez járul, hogy a sárgahere belevetése nagyon olcsó, a borsó és lóbab vetése rendkívül drága. Mig a borsó és lóbab költsége hektáronként 48 márká, addig a sárgaherénél csak 12 márká. A sárgahere sűrű gyöngéd gyapjában sokkal több a here, mintsem gondolnók. Hogy here-untság be áll-e utána, az még eldöntve nincs. A serradella a sárga herével nem mérközhet.

Luczernával, ha leszántásra kerül, nem tanácsos végig kaszálni késő ősszel, hanem már augusztus és szeptemberben gyapjával együtt beszántani, mert ekkor reá ér a vizeztartalmában mód nélkül elszegényedett föld a kellő vizet ujjra magába venni.

A mustár, mint zöldtrágya, hajító fát sem ér. A hatása majdnem semmi.

A zöldtrágyázás sikeréhez okvetlenül szükséges a foszfor- és kálitrágyázás.

A sárgahere, mint zöldtrágya a lauchstädti kísérletek révén jelentőséget ígér.

O. L.

Gyümölcsértékesítésünk bajai.

A gyümölcsstermés kétféleképpen értékesíthető: friss állapotban, mint közvetlen fogyasztásra szánt czikk, vagy bármi módon konzerválva. A gyümölcs földolgozása s a konzerviparban való értékesítése közvetlenül a gyümölcsfeldolgozóipar helyzetével áll összeköttetésben s így helyzete is elsősorban ettől függ.

Ellenben a friss gyümölcs értékesítése tekintetében számos más szempont az irányadó. Gazdaköreink leggyakoribb panasza az, hogy a gyümölcs mennyiségileg csak korlátoltan értékesíthető s hogy jó árak elérése a mai viszonyok között alig lehetséges. Más szóval a gyümölcsfeldolgozás ma alig művelhető a kellő és kívánatos haszonnal. E bajhoz csatlakozik még az is, hogy közlekedési eszközeink hiányossága folytán a magyar gyümölcs az országban általános fogyasztási czikk gyanánt alig árusítható. A termésnek a termelőtől a fogyasztóig nálunk még mindig igen hosszú az utja; még mindig sok gyümölcsünk megy veszendőbe részben vagy egészben amiatt, hogy a tovaszállítás a kellő gyorsasággal nem történhetik. Hogy a gyümölcs értékesíthető legyen, még mindig igen sok utánajáráásra, hirdetésre van szükség.

A termelő és fogyasztó nem tud egymásra találni. Mig a gazda munkájáért alig kap valamit, a fogyasztó méregdrágán vásárolja a terméket. A pozitív haszon, a nyereség ott vész el a közbeeső uton; a közvetítő kereskedő kettős hasznot ér el, nem is szólva arról, hogy úgy a mostoha, mint a hő években a gazda, tehetetlenül, a fogyasztóköröktől elszigetelten állva, legtöbbször a még fán levő, sőt meg sem termett, csak reménybeli gyümölcsét is elkótyavetyéli, csak hogy neki ne kelljen a természettel verszódnie, s hogy az elemi csapásokkal szemben, bármily szűkösön is, biztosítva legyen.

E tünetekből tisztán bontakozik ki gyümölcsértékesítésünk mai bajainak egységes körképe. És e tünetek alapján tisztán áll előttünk az is, hogy mi a legsürgősebb teendő, ha azt akarjuk elérni, hogy gyümölcsünket, mint fogyasztási czikket, általánosan, könnyen, országszerte hozzáférhetővé tegyük?

Kétségtelen, hogy a gyümölcs a mai elég magas áraknál normális viszonyok között nagyobb árat nem bírhat el. Bárminő értékesítési módot igyekszünk is tehát gazdáink érdekében meghonosítani, a számítás alapjául azt kell vennünk, hogy gyümölcsünket lehetőség szerint a mai árhatárok között értékesítsük ezentul is. A jobb értékesítést tehát semmiesetre sem áremeléssel érjük el. Sőt ha lehetséges, még mérsékeltbb árakra kell törekednünk, hogy a gyümölcsfogyasztást minél szélesebb néprétegek részére s minél általánosabban lehetővé tegyük.

De hogyan adhassuk a gyümölcsöt a mainál olcsóbb áron, mikor a termelő már így is csak igen csekély haszonnal kénytelen beérni? Igen egyszerű a módja ennek. *Ki kell küszöbölünk a gyümölcsértékesítésből a közvetítő kereskedelmet*, mint ez értékesítés fölösleges és súlyos terhét, mint olyan intézményt, mely a mai fejlettebb és gyorsabb közlekedési módok, az érintkezés általános könnyebbsége mellett teljesen jogosulatlanul áll még fenn s mely teljesen igaztalanul veszi el minden kereskedelmi ügylet hasznának legnagyobb részét. A gazda ma már nem lehet egyszerű termelő. Ha érvényesülni akar, ha munkája gyümölcsét élvezni akarja, egyuttal kereskedővé kell lennie. Élelmességet, ügyességet, gyorsaságot kell belevinnie gazdasága körébe. A gyümölcs értékesítésénél a gazda rengeteg munkája eredményét bocsátja áruba; a fogyasztó pedig busás árakat fizet az áruért. A munka egyrészt s a fizető készség másrészt teljesen egyenetlenül áll, az érezhető hasznot tekintve, e folyamatnál, szemben a közvetítővel, a ki munkát — a gazdához mérve — elenyésző keveset fejt ki s aránylag jelentéktelen kockázattal, de nagy haszonnal forgatja tőkét.

Gazdáinknak meg kell szokniok, hogy a fogyasztókat fölkeressék, hogy velük szorosabb összeköttetést keressenek. Azt a kevés tudományt, melyet ez a közvetítés igényel, játszva elsajátíthatják. Az élelmességet, körültekintést pedig már maga a gazdálkodó szellem is beléjük kell, hogy nevelje.

Annak persze, hogy a mai viszonyok, midőn a termelő csaknem kényre-kedvre ki van szolgáltatva a közvetítő-kereskedőnek (s ugyanígy a fogyasztó is), nem lehet hirtelesen, máról holnapra véget vetni. A megoldás módja szervesen összefügg a termés fokozására alkalmas eszközök alkalmazási módjaival. Nagy kertgazdaságok, ha nem egy kézben vannak, községek közös tulajdona, bérlete gyanánt művelhető a legelőnyösebben. És a mint a termelés fokozása legjobb

Folytatása az 525-ik lapon.

Szivattyúk és Mérlegek

Különlegességi gyár:
GARVENSWERKE
 Központi igazgatás:
 Bécs, II., Handelsqual No. 130.
 Városi mintaraktár: Garwens W.
 Bécs, I., Schwarzenbergstr.

Mc CORMICK HARVESTING MACHINE COMPANY CHICAGO U. S. A.

BUDAPEST, V. KER., ALKOTMÁNY-UTCZA 12. SZ.

KNECHT J. E. igazgató.

„OHIO” ered. amerikai **TENGERISZÁRTÉPŐ-**
zöldtakarmányapritó- és szalmaszecskázó-gépünk
a takarmányinség legbiztosabb leküzdője.

A takarmányhiány óriási veszedelme t. gazdáink figyelmét ismét „Ohio” tengeriszártépő-gépünkre tereli.

„Ohio” gépünk azonban **nemcsak a tengeriszár tépésére alkalmas,** mint más gyártmányu tengeriszár-tépőgép, hanem **zöldtakarmány apri-tására és szalma szecskázására** is használható.

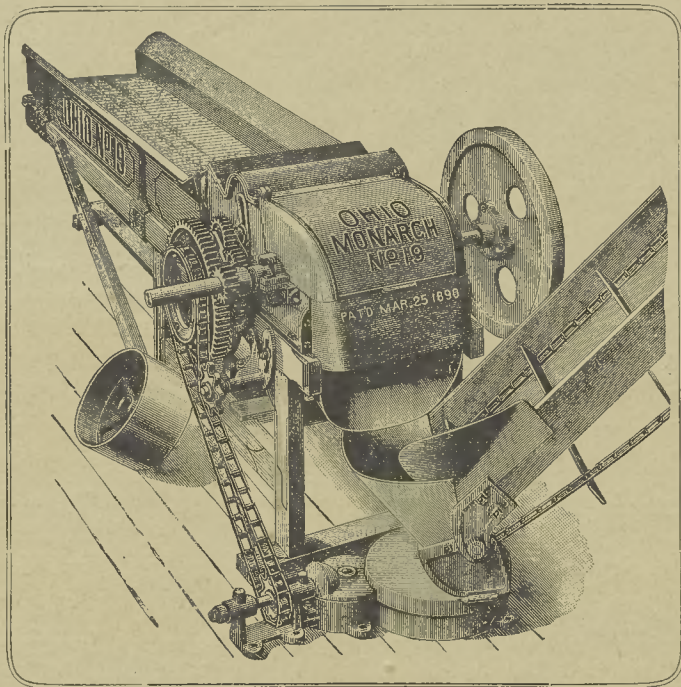
„Ohio” gépünk a tengeriszárát csekély költséggel, oly halmazállapotba hozza, hogy a feltépett szár **bevermelve vagy kazalozva** (zsombolyázva) gyorsan fermentál és **másodrendű szénával egyenértékű** takarmánynyá válik.

„Ohio” gépünk kezelésére vonatkozó utasítást, valamint egy utmutatót a tengeriszár czélszerű feldolgozására és konzerválására t. vevőink rendelkezésére bocsájtunk. „OHIO” gépünkről bővebb ismertetőt szívesen küldünk.

Tájékoztás szempontjából az alant felsorolt magyar gazdaságok czimzeivel szolgálunk és kérjük az érdeklődőket, azokhoz teljes bizalommal fordulni.

Referenciák:

- Antalfy Zsiros József, Módos.
- Aubin Károly lovag, Királyhalma.
- Bárczai Bárczay Elemér, Szarazbeő.
- Bárczai Bárczay Gyula, Tiszabura.
- Birg Conrád, Györgyháza.
- Csekonics Endre gróf, Zsombolya.
- Degenfeld Lajos gróf, Kutyalva.
- Dessewffy Miklós gróf, Balsa.
- Deutsch Adolf, Nagybogdány.
- Frigyes főhercegi uradalom, Főherceglak.
- Fürst Lajos, Nagyharsány.
- Gyárfás Endre, Székelykeresztur.
- Grün Dezső, Nemesoroszi.
- Herrmann Ferencz, Bácsstóváros.
- Herrmann Keresztély, Bokszeg.
- Hilbert Ferencz, Puszttaörs.
- Jankovich Bésán Endre, Pusztta-Göcz.
- Kemény József báró, Marosnémeti.

Referenciák:

- Kemény Pál báró, Czintos.
- Kemény Árpád báró, Csombord.
- Kun Mátyás, Nyiregyháza.
- Leonhardi György báró, Gutor.
- Lángi uradalom csőzsi gazdasága, Csőzsi.
- „ „ bel-tácz „ Tácz.
- Michel Testvérek, Kukujevci.
- Priester Guido, Szárca.
- Strasser Henrik, Inám.
- Stubenberg József gróf, Székelyhid.
- Széchenyi Béla gróf, Pölöske.
- Szentiványi Zoltán, Nagybeccskerek.
- Dr. Schneider Károly, Kula.
- Teleki Arvéd gróf, Drassó.
- Teleki Domonkos gróf, Gernyeszeg.
- Teleki József gróf, Mikeszásza.
- Veszprémi püspökség, Ősi.
- Vogl Sándor, Zámoly.

Gépszám	Tengeriszár	Zöldtakarmány	S z i j k o r o n g		Kézdob perczenként fordulatszáma	Tényleges géplőerő	A gép ára korona	A félkörben fordítható elevátor ára korona
	óránként kilogrammokban		átmérő	szélesség				
13	1200—1500	3500—5000	305	150	650—700	4—6	600.—	275.—
16	1500—1800	5000—9000	305	150	650—700	6—10	750.—	275.—
18	1800—2500	9000—13000	305	150	650—700	15—25	1200.— önzetető asztallal	275.—

Mc Cormick tárcsás borona.

A munkáshiány a mezőgazdaságban már oly aggasztó mérvet ölt, hogy a gazdálkodást komolyan veszélyezteti. A munkáshiányt csakis megfelelő gépek és eszközök beszerzésével lehet ellensúlyozni.

Valamely gazdasági gép vagy eszköz csakis akkor felel meg a célnak, ha nemcsak az emberi, hanem az igaerőt is a minimumra redukálja; ilyen mezőgazdasági eszköz a **Mc Cormick tárcsás borona**, amely *tarlöhántásra*, tavasszal a *vetés-szántásra*, rosszul kelt répa-, repce- stb. vetések kiszántására, *mütrágya bekapálására*, feltört rétek vetésre való előkészítésére, istállótrágyás szántóföldek extirpálására és nem tulságosan kemény rögök apítására jobban megfelel, mint az ezidőszerint használt különféle eszközök.

A **Mc Cormick tárcsás borona** teljesen aczélből készül; a különleges aczélből készült tárcsák száma tizenkettő, átmérőjük 16 vagy 20 angol hüvelyk — kerületük éles.

Hat-hat tárcsa két erős, négyszegletes aczélből készült tengelyre van fűzve — és ilyképen két tárcsasort képeznek. Az egyes tárcsák esztergályozott közhüvelyek segélyével egyforma kö-

zökben vannak rögzítve. A tárcsasortengelyek külön-külön két kitűnően szerkesztett futófelületükön keményített csapágyba vannak ágyazva. Minden egyes tárcsasornak külön sártisztító-készüléke van, amelyeket a kocsis emeltyű segélyével könnyen kezelhet.

Az acélszegletvasakból készült súlyszekrények megfelelő ürtartal-

muak, úgy hogy azokban mélyebb művelésnek megfelelő neheztető súlyok helyezhetők el.

A tárcsás borona szállítására egy egyszerű szerkezetű *szállító-készülék* szolgál, amelyet maga a kocsis, minden segítség és minden csapszeg, csavaranya vagy másnemű rögzítő rész eltávolítása nélkül, gyorsan és könnyen kezelhet.

Más gyártmányú tárcsás boronák nincsenek szállító készülékkel felszerelve — ami nagy hiba — mert ha a készüléket tárcsáin gördítjük, úgy azok köves utakon eltompulnak és kicsorbulnak. Országuton pedig így a tárcsás boronát szállítani egyáltalán nem szabad.

A tárcsás borona kívánság szerint ló- vagy ökörfogatra vagy mindkettőre berendezve szállítható. Az ökörfogatnál a vonórúd a főkeret közepén levő vonórúd-papucsba lesz helyezve — a hármassal alkalmazásánál a vonórúd a főkereten — a vonórúd-papucstól jobbra — oldalt lesz elhelyezve.

A Mc Cormick tárcsás borona használati célja:

1. **Tarlöhántásra.** A tarlöhántás, amelynek célja a csiraképes fü- és különféle gyommagvak kikelését elősegíteni, hogy a második szántás által ezeket ismét tönkretéve, a gaztól lehetőleg megtisztítsuk a szántóföldet — kiváló fontosságát minden gazda ismeri. A tarlöhántást a jelenlegi kettős vagy hármassal

ekékkel csak kevés gazdaság tudja a kellő időben és egész terjedelmében elvégezni. *A tárcsás borona, amelynek vonórúdjára három ló vagy 4 ökör és egy vezető szükséges, 180 cm. munkaszélessége révén 5 db kettős ekét, vagy 3 db hármassal ekét, vagyis 10—12 ökröt és 4—5 embert pótol.* Ezen óriási megtakarítást emberben és igavonó állatban, oly időszakban, amikor a termésbehordásra rendszeren a gazdaság egész erejét lefoglalja — minden gazda teljes értékében fogja méltányolni.

A tárcsás borona a *tarlöhántást* a lehető legtökéletesebben végzi — a talaj felső rétegének hajcsövességét megszagatván, az alsóbb réteg nyirkosságát fentartja, — a tarlón elszórt csiraképes fü- és gyommagvak *lazított talajra* kerülnek és vékony porlasztott földréteggel lesznek takarva — a fentartott nyirkosság a csirázást biztosítva, a gaz-növény gyorsan ki fog kelni.

Ezzel szemben az ekével eszközölt mély tarlóbuktatás teljesen célját veszítette munka, mert a gyommagvak 4—6 hüvelyk mélységben kemény talajra kerülnek és egy vastag össze-

álló földréteggel lesznek takarva — a felső réteg hajcsövessége nem lévén megszagatva — az alsóréteg gyorsan ki fog száradni és a gyommagvak nem fognak kikelni. A második szántás alkalmával a gyommagvak még mélyebb helyre kerülnek és később fognak kikelni, mint a vetés és el fogják vonni a gyenge vetés tápanyagát.

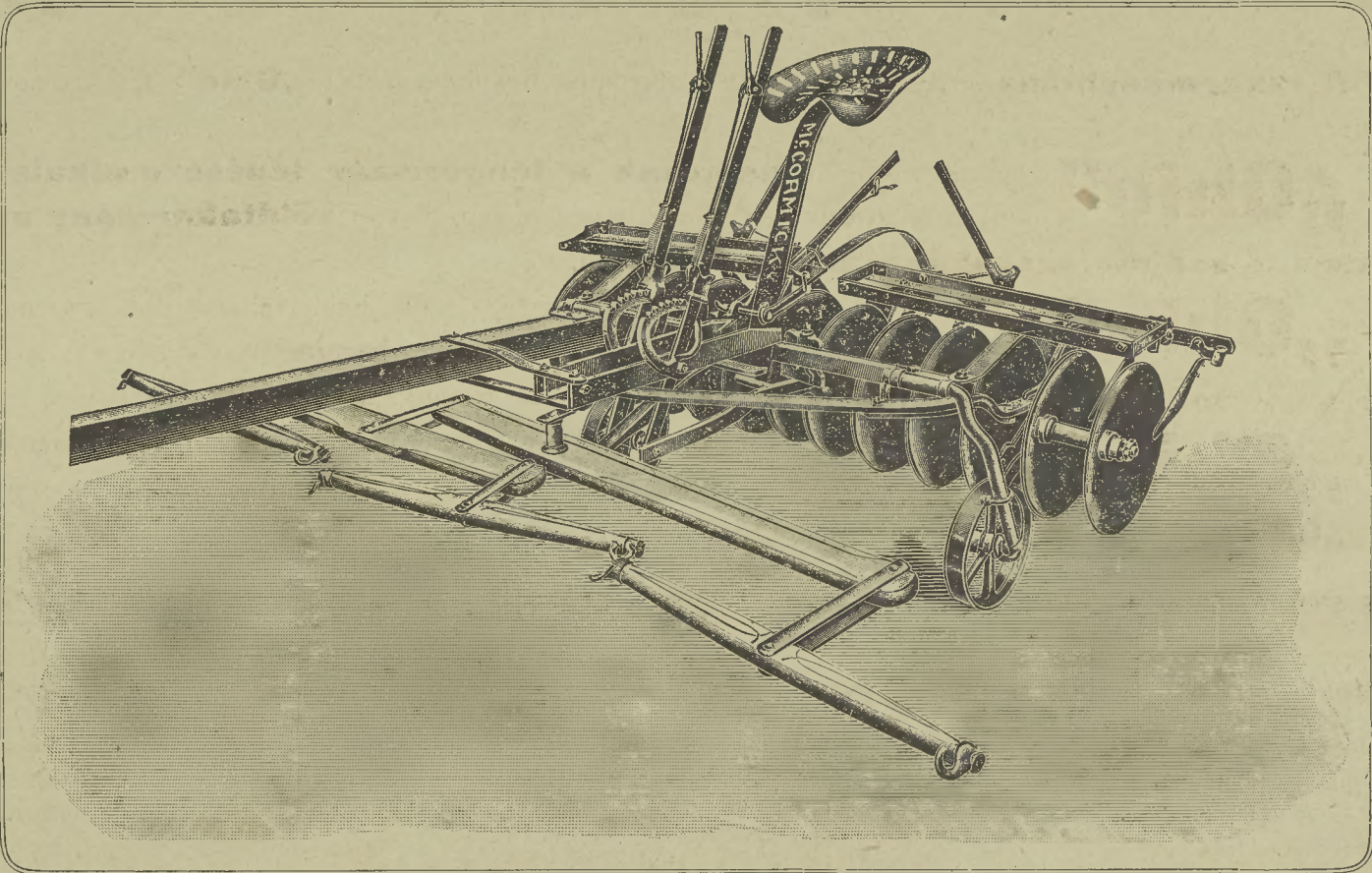
2. Tavasszi

szántásra (vetés alá szántás). Az ősszel felszántott földet tavasszal, a vetés előtt, rendszeren újból szántani vagy extirpálni kell. Ezen sekély szántást a lehető leggyorsabban kell elvégezni, hogy a vetést idejében bevégezhesük. Ha közönséges ekékkel dolgozunk, úgy az egész igaerőt az ekék foglalják le és a vetés el fog késni vagy a gazda a második szántást teljesen mellőzni kénytelen, csak hogy a vetést idejében elvégezhesse. A tárcsás borona ezen sekély szántást oly tökéletesen végzi, hogy a vetőgép közvetlen utána mehet. Az extirpátor borona és henger munkája teljesen fölöslegessé válik.

Ha a tárcsás boronával 4—6 hüvelyk mélyen lazítunk, úgy a két tárcsasor között egy barázda képződik, amelyet úgy kell eltüntetni, hogy az eszközökkel fel-alá dolgozunk és a fél eszközzel mindig a már lazított sávba megyünk. Ezen kétszeres mivelés a szántást kitűnő állapotba hozza.

3. **Rögök apítására.** A tárcsás borona a nem tulságos kemény rögöket széjjel vagdalja olyannyira, hogy utána a henger és fogasborona a szántást vetésre gyorsan elkészítheti. Ha a rögök oly kemények, hogy a tárcsás borona önsúlyával már nem elegendő, úgy azt meg kell terhelni.

Rögtörésnél a két tárcsasort a vonóirányra merőlegesen kell beállítani — amikor is az összes tárcsák a vonórúddal párhuzamos síkban forognak.

Utasítás a tárcsás borona kezeléséhez.

Ha a tárcsás boronát munkába állítjuk, úgy a tárcsasorokat a szállító-készülékről le kell emelni; ezt a kocsis maga, minden további segítség nélkül, elvégezheti és a lovakat vagy ökröket nem kell kifogni. Előbb az egyik, azután a másik tárcsasort emeljük le, olyképpen, hogy a szállító-kerék tengelyén levő horog-alaku kapocs rugós-csapszegét kihúzzuk és az illető tárcsasort — a sulyszekrény végét két kézzel megfogva — oly magasra emeljük, hogy a szállító-kerék előre gördüljön — a szállító-kerekeket azután tengelyeikkel együtt felhajtjuk és a sulyszekrényekre támasztjuk.

A kettős *rádugó-csavarkulesot*, amely a csapágy-csavarok számára való és amely a tárcsás borona szállításánál a belső tárcsasorvonórudak felfüggesztésére is szolgál, *le kell szerelni*, ami olyképpen eszközölhető, hogy az egyik felfüggesztő pálczáról a szárnyas csavaranyát teljesen lecsavarjuk, mire mindkét felfüggesztő-

pálcza kiakasztható. A két emeltyű segélyével a tárcsasorokat a szántás mélységének megfelelő szögbe állítjuk és a szorítólapokat annyira leeresztjük, hogy azok a vízszintesen beállított tárcsasorok két belső vonórudjára támaszkodjanak. Most még a sulyszekrényekben elhelyezett és vasdugaszokkal elzárt *olajozó-csővecskékbe ásványolajat* öntünk, — amely a csapágyakat keni — és a munkát megkezdhetjük. Ha azt látjuk, hogy a belső tárcsák nem hatolnak olyan mélyen a talajba, mint a

külső tárcsák, úgy a szorítólapokat még lejjebb kell eresztetni. A szorítólapok rögzítő csavarainak meghúzásakor ügyelni kell arra, hogy a csavaranyák alátét-lemezeinek recézett felülete a szorítólapok recézett felületén úgy feküdjék, hogy a szorítólapok helyben maradjanak.

Ha a föld ragad, úgy a tárcsákat a sárhányó-készülék segélyével időközönként tisztítani kell. A sárhányó-lapok csak szükség szerint maradjanak a tárcsákhoz szorítva, nehogy idő előtt elkopjanak.

Két fajta tárcsás boronát tartunk raktárunkon:

a 12—16-os tárcsás boronát 12 darab 16 hüvelyk átméretű tárcsával, — sulya cca 250 kilo és a 12—20-as tárcsás boronát 12 db 20 hüvelyk átméretű tárcsával, sulya cca 280 kilogramm.

Mindkét tárcsás borona munkaszélessége: 180 cm. = 1 öl.

ÁRAK:

A 12×16 hüvelykes tárcsás borona *szállító-készülékkel együtt*,

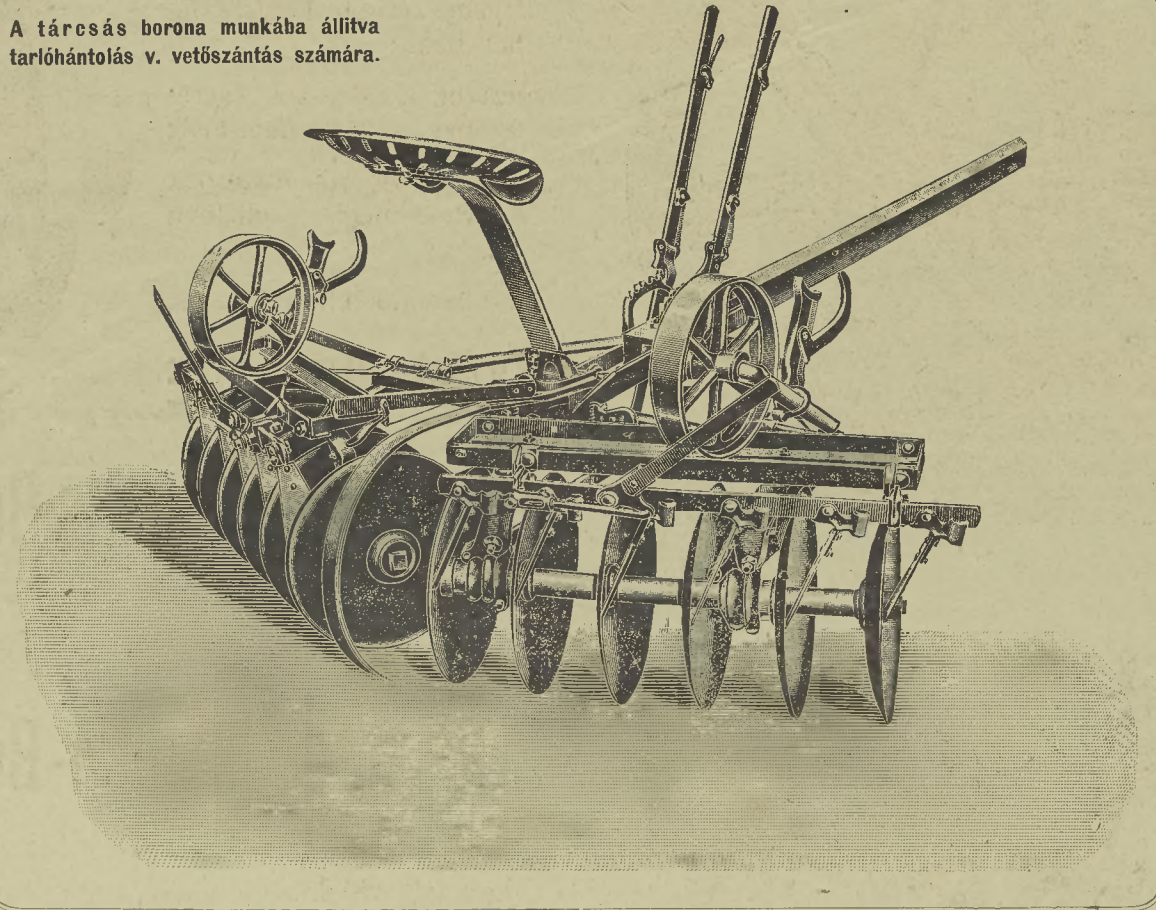
ökr- vagy lófogatra berendezve, helyt budapesti raktárunkból

ára 290.— korona,

a 12×20 hüvelykes tárcsás borona *szállító-készülékkel együtt*, ökr- vagy lófogatra berendezve, helyt budapesti raktárunkból

ára 330.— korona.

A tárcsás borona munkába állítva
tarlóhántolás v. vetőszántás számára.

Referenciák:

Bánffy Ferencz báró, Maros-Szt.-Kereszt, Maros-Torda m.
Bárány Lipót, Tornócz, Nyitra m.
Bethlen Balázs gróf, Sajó Magyaros, Szolnok-Doboka.
Csókai uradalom, Csóka, Torontál m.
Özv. Döry Vilmosné, Felső-Leperd, Tolna m.
Deutsch Adolf, Nagybogdány, Veszprém m.
Dungyverszky Lázár, Bács-Szt.-Tamás, Bács-Bodrog m.
Eszterházy herczeg urad., Kapuvár, Sopron m.
Eszterházy herczeg urad., Lovászpata, Veszprém m.
Eszterházy Béla gróf, Bakony-Szombathely, Veszprém m.
Eszterházy Imre gróf Réde, Veszprém m.
Fabián István, Abony, Pest m.
Frigyes főherczeg uradalma, Főherczeglak, Baranya m.
Gaál József, Gogán-Váralja, Kisküküllő m.
Graeber Gyula, Szond, Bács-Bodrog m.
Gránecz Albert, Pusztá-Berény, Somogy m.
Grosz László, Harkány, Baranya m.
Gyárfás Endre, Székelykeresztúr, Udvarhely m.
Gyérey Richárd, Ozora, Tolna m.
Hammerstein Richárd báró, Pusztá-Sári, Bács-Bodrog m.
Hencz Ödön, Német-Sűrű, Somogy m.
Herrmann Ferencz, Bácsóváros, Bács-Bodrog m.
Hirsch és Löwensohn, Alsó-Medgyes, Tolna m.
Holitscher Károly, Csetény, Veszprém m.
Hunkár Antal, Bánk, Veszprém m.
Hnyady László gróf, Ürmény, Nyitra m.
Horváth Tholdy Rudolf gróf, Pata, Kolozs m.
Istvánffy Béla, Arad, Arad m.
Ilyés Albert, Mezöméhes, Torda-Aranyos m.
József főherczeg urad., Alcsuth, Fejér m.
Kajmády gazdaság, Kajmád, Tolna m.
Kalocsai érseki urad., Kalocsa, Pest m.
Kemény József báró, Marosnémeti, Hunyad m.
Károlyi Lajos gróf, Tótmegyer, Nyitra m.
Korb János, Üllő, Pest m.
Kuhn Menyhért, Sajó-Szt.-András, Szolnok-Doboka m.

Kuhn Miklós, Mátészalka, Szatmár m.
Lebach Antal, Pusztá Roglaticza, Bács-Bodrog m.
Lebach Keresztély, Nagy-Atád, Somogy m.
Lebach János, Felső-Roglaticza, Bács-Bodrog m.
Lichtschein Dezső, Balmaz-Ujváros, Hajdu m.
Mahler György, Sítér, Bihar m.
Melczér László, Pa. Tárnokhát, Borsod m.
Michels Testvérek, Kukujevci, Szerém m.
Mlinkó István, Heves, Heves m.
Mlinkó Zsigmond, Pa. Szarazbeő, Heves m.
Macourek Lajos, Üllő, Pest m.
Ofner József, Trojeglava, Pozsega m.
Pesthy Mórné, Uzd, Tolna m.
Páliokás Endre, Aros, Szilágy m.
Pekri Sándor, Dicső-Szt.-Márton, Kis-Küküllő m.
Perlesz Simon, Siklós, Baranya m.
Pollakovits Mátyás, Rudna, Torontál m.
Rázsó Antal, Kisujszállás, Jász-Nagy-Kun-Szolnok m.
Radics János, Szabadka, Bács-Bodrog m.
Dr. Schneider Károly, Kula, Bács-Bodrog m.
Schöller lovag urad., Léva, Bars m.
Strasser Izidor, Máriamajor, Fejér m.
Stern Sándor, Szigetvár, Tolna m.
Sváb Sándor, Csongrád, Csongrád m.
Szászy Ágoston, Kalocsa, Pest m.
Teleki Artur gróf, Tancs, Kolozs m.
Trautenberg Frigyes báró, Arkipusztá, Fejér m.
Teleki Domonkos gróf, Alsó-Zsuk, Kolozs m.
Wimpffen Simon gróf, Simontornya, Tolna m.
Vásdényei Imre, Várda, Somogy m.
Veszprémi káptalan, Jutas, Veszprém m.
Vojnich Simon, Zobnaticza, Bács-Bodrog m.
Zichy János gróf, Zichyujfalu, Fehér m.
Zichy Nándor gróf, Sásegres, Fejér m.
Zichy Rafael, Felső-Szent-Iván, Bács-Bodrog m.

ban a társulás útján történhetik, azonképpen kell az értékesítés gazdaságosabb, jobb módját is a *szövetkezés* útján keresni.

Az egyes vidékek termelőinek helyi szövetkezetet kell létesíteniök. A termelő szövetkezeteknek feladata azután természetesen az értékesítés is. Egy ember nehezen szerezhet összeköttetéseket községe határára túl a fogyasztó körökkel. Termésének reklámozását, ajánlását egy-két termelő termése nem bírja meg. Egy, sőt több község szövetkezett gazdaságadalmi egyetértő akarattal és törekvéssel rövidesen fölvirágoztathatja egy-egy vidék gyümölcsgazdaságát. Az egyes termelő a közvetítő kapzsiságának kész prédája. Már a termelő szövetkezet nem fecséreli el az árut oly könnyen. S ha a szövetkezetek szaporodásával e gazdaságadalmi ereje is meggyarapodik, mi sem állja útját annak, hogy *országos gyümölcsértékesítési központot* létesítsenek, mely az egész ország termelőit magába foglaló hálózatával irányt szabhat a termelésnek, a fogyasztásnak s a piaci áraknak, s ily módon leghathatósabbban szolgálhatja a kettős célt, hogy a magyar gyümölcstermelést jelentékenyen fokozza s másrészt a termelők részére is kellő haszon elérését lehetővé tegye.

Annak a haszonnak, mely ma a közvetítő kereskedelemnek jut s mely a gyümölcsértékesítés anyagi sikerének legnagyobb részét fölemészti, ilyenképpen tetemes része visszatérül a termelőnek, ki mindegyre jobb árakat érve el s termelése kereskedelmi ágát mind biztosabb, szilárdabb alpra fektetve, módját ejtheti a forgalmi árak csökkentésének. Így érhetjük el legkönnyebben azt, hogy a gyümölcsfogyasztás mindnagyobb és általánosabb legyen, aminek áldásos visszahatása gyümölcstermelésünk további megerősödésére kétségkívül nem fog elmaradni.

Ez volna bizonyára a legtermészetesebb útja-módja, lehetősége gyümölcsgazdaságunk hathatós föllendítésének. Magától érthető, hogy a kivitel sokkal nehezebb, mint aminőnek első pillanatra látszik.

Sok részletkérdés függ össze szorosan eme nagyszabású föladat megoldásával. Termelőinknek mindenesetre nem csupán a kereskedői szellemmel kellene gondolkozásukat átitatniok, s nem csupán minél többet kellene termelniök s szövetkezeti alapon biztosítani az értékesítést. Alaposan mérlegelni kellene mindenképp a termelés körébe vágó összes tennivalókat is, hogy az igényekkel, a kívánalmakkal összhangban történjék a termelés fejlődése.

Az eddigi mértékben, sőt fokozottabb mértékben is, a lehetőség szerint, kívánatos volna a kivitel további föntartása. Az erős külföldi verseny s a kényes izlés természetesen nem engedi meg, hogy tetszőleges árat szabjunk a kivitel számára. Itt be kell érünk a mérsékeltbb haszonnal is, sőt a legcsekélyebbet is el kell fogadnunk, csupán azért, hogy a kiviteli piacokat megtarthassuk, s hogy így biztosíthassuk a bőtermésű éveken a jelentősebb termésközléseknek lehetőleg veszteség nélkül való elhelyezését. Kiviteli viszonyaink a sok állami támogatás, irányítás és utmutatás folytán eléggé fejlettek. Egyes nyugati, távolabbi piacok meghódítására azonban sokkal meszebbmenő részletkérdések, fogások, helyi szokások tag-

lalását tenné szükségessé, hogy azt — a különben is fejlett kivitelről lévén szó — ezuttal bátran mellőzhetjük. A gyümölcstermelésünk kívánatos növekedéséből remélhető többtermés értékesítését ezuttal nem a kivitel fokozása útján kell keresnünk.

A belföldi fogyasztásra szánt gyümölcs sikeresebb értékesítésének előmozdítására az elmondott irányadó szempontokon kívül különösen még a közlekedés javítását kell megjelölnünk, mint kiválóan fontos tartozékát a gyümölcs jobb értékesítésének. Mai közlekedésünk nemcsak lassu és nehézkes, de szállítási díjtételeinél fogva nagyon terheli is az árut, s amellettkéves biztosítékot nyújt az áru egészséges kifogástalanul való továbbítására. Gyümölcsgazdálkodásunk jövője érdekében multhatatlanul szükséges vasúthálózatunknak s közutainknak minél teljesebb, átfogóbb kiépítése. Csak így lesz hozzáférhetővé a magyar föld kitűnő gyümölcstermése az egész ország részére. Kívánatos volna a sűrű hálózat mellett a szállítási módzatok könnyítése s legfőképpen gyorsítása is. A mai díjtételek *mérséklése*, nemkülönben a gyümölcs tömegesebb és sértetlen épségben való továbbítására alkalmas szállítóeszközök szerkesztése és általános forgalomba helyezése szintén hathatós segítség volna a gyümölcsértékesítés előmozdítására.

Mindezeknek az előnyös értékesítést biztosító kívánalmaknak teljesítését természetesen sokkal sikeresebben szorgalmazhatja az egy-egy vidék termelését irányító gazdaszövetkezet, mint a magára hagyott egyes termelő.

Nem csekély fontossággal bír még az értékesítés sikerére nézve egyes oly apró fogásoknak minél általánosabb alkalmazása is, melyek a csomagolás csinoságát és szakszerűségét biztosítják. A gyümölcs csomagolására szolgáló módokat és fogásokat országszerte, széleskörben meg kell honosítani a gyümölcs-gazdaságokban. Biztosítjuk ezzel nemcsak a termékek nagyobb kelendőségét a kívánatos külső és tiszta kezelés folytán, hanem egy szersmind a romlandóságot, a gyümölcs kárba vesztését is szűk korlátok közé szorítjuk.

A gyümölcs termelése fáradságot nem ismerő munkát, szeretetteljes hozzáértést kíván. Az értékesítéshez élelmesség, gyorsaság és tiszta gondos kezelő munka szükséges. Magához az egész gyümölcsgazdálkodáshoz pedig mind ezeken kívül még a kellő munkabeosztás is megkívántató. A gyümölcs csomagolásához, piacképesé tételéhez szükséges eszközök, fölszerelések előállítására a gazdaságnak egyik nem kis fontosságú részét alkotja. Kosárfonók, földolgozó műhelyek stb. mind a gazdaságok körébe tartoznának.

Egészséges fejlődést gyümölcsgazdálkodásunk csak akkor fog fölmutathatni, ha körébe vonja nem csak az értékesítés kereskedelemtechnikai részét is a maga teljességében, hanem a háziipar keretei közé szorítva, mint a gazdálkodás szorossan odatartozó részét, a gyümölcsértékesítéssel kapcsolatos, részben ipari munka egyrészét is magába olvasztja. Amit egy gazdaság forgalomba hoz, az legyen lehetőleg egészen a gazdaság termelése, áruban, termésben és a befektetett munkában egyaránt.

KÖNYVISMERTETÉS.

Sertéstenyésztők és hizlalók figyelmébe czim alatt egy csinos kis broszura jelent meg *Monostori* Károly professzor (Budapest, Állatorvosi főiskola) tollából, a ki a Fattinger-féle »Lucullus« sertéstakarmánnyal tett kísérleteiről számol el és számbeli adatokkal bizonyítja az ezen takarmánnyal elért gyorsabb fejlődési sikereket és a takarmányozás olcsóbb voltát. A broszura végén szerző megjegyzi, hogy a kik ezen takarmányozás iránt érdeklődnek, forduljanak hozzá a díjtalan ellenőrzés végett. A czég bizonyos mennyiségű »Lucullus«-t bocsát a kísérletezők rendelkezésére.

KÉRDÉSEK ÉS FELELETEK.

Kérdés. *Libák elhullása.*

Már többször volt alkalmam — sajnos — szemlélni a libák azon betegségét, hogy rövid 5 nap alatt elpusztulnak; a betegség kezdetét avval veszi, hogy étvágyuk megszűnik, ürülékük nyálkás, zöldes színű lesz, kellemetlen penetráns-szaggal karöltve, majd hirtelen soványodás s görcsök közötti elpusztulás.

Felbonczoltam egy ilyen hullát s benne a zuzógyomor sárga hártájára rothadt czafatokban volt jelen, majd a belőle kiágazó vastagbéli rész gyuladással volt, nemkülönben azzal a főntemlitett zöldes ürülékkel volt kitöltve s így a többi bélrész is. Takarmányozás: ocsu és tengeri. Nem valami hüléssel van-e dolgom, mert a baj télen jelentkezik?

Praxi.

Kérdés. *Tyukunk nem tudja a tojást megtojni.*

Egy tyukunk nem volt képes tojását megtojni 1 hónapig s mindennek daczára vidám és élénk viseletet s jó étvágyat mutatott, párosulva jó emésztéssel. Sok huza-vona után a tojást gyengéden kivettük és azon pirosas és feketés kóros elváltozás volt tapasztalható pettyek alakjában s a tojás külseje sárgás, nyákos lerakódással birt a héjon, beltartalma romlatlan, sárga anyag. A takarmány ocsu és árpa volt.

Kérésem tehát oda irányul, mi a két baj okozója, s mikép lehetne megszüntetni?

Praxi.

Kérdés. *Érdemes-e vörösherét a harmadik évre meghagyni?*

Aszály miatt alig volt mit kaszálni 32 holdas vöröshere-táblámról, a mely zárt és jól beállított. Most újra aszály gyötri, úgy, hogy elvettem e drága magot és még csak a mag árát sem tudom takarmányban megkapni. Arra a gondolatra jöttem, hogy meghagyom jövő évre is. Helyes-e ez?

L. D.

Kérdés. *Kukoriczaszártépő hiányos munkája.*

A mult évben beszereztem egy Ásványi-féle szártépő gépet és a legnagyobb reményekkel kezdtem a kukoriczaszár tépéséhez. A munkája azonban nem elégitett ki, mivel a szárt sem októberben, sem pedig januárban, tehát teljesen kiszáradt állapotban, nem tépte ki

Uj
termésű

**biborheremagot
csomós ebirt
baltacimmagot
nyári repczét
fehér herét
őszi árpát
„ bükkönyt
„ borsót**

VESZ

legmagasabb
napi árban.

HALDEK

magnagykereskedése

József főherczeg ő cs. és kir. fensége udvari szállítója
Budapest, V., Bálvány-utcza 6. szám.

apróra, sőt igen sok csak kettétört szár került ki belőle, miáltal a kazal nem üllepedhetett eléggé és a levegő behatolásának nyitva maradt. Különösen a nagyobb darabokon még zuzódás is alig látszott és ezeket csakugy meghagyta üszéknek a jószág, mint mikor még szecsakázatlanul tettük a szárt elébe. Kérem tisztelt gazdatársaimat, ismernek-e egy jobb szártépőt, melynek jó tulajdonságai között meglegyen, hogy a kévét könnyen elvegye és apróbbra tépje, mint az Ásványi-féle? Ugyszinte van-e már valahol tépett szár számára amerikai silos? Milyen méretű és mennyi költséggel építhető fel? *H. I.*

Kérdés. Serleges láncoz kutak.

Hol lehet ezen kutszerkezetet beszerezni és mi az ára? *V. J.*

Felelet. Borjunevelés lefölezött tejjel című kérdésre.

Borjuhizlalásra a lefölezött tej igen alkalmas, de a fölezéskor kivont zsirt olcsóbb zsiradékkal vagy zsirképző anyaggal kell pótolni. E célra ajánlják a margarint, a halzsirt, a földi dió-olajat, a borju-tejfélt, de ha ezek nem kevertetnek el a lefölezött tejben kellő precizitással, ugy hasmenést idézhetnek elő. Azért homogenizáló készülék hiányában ajánlatosabb 1 liter lefölezött tejbe keverni:

40 gr. keményítőt, vagy
30 gr. lenmag-lisztet,
60—80 gr. szitált (!) zablisztet,
20 gr. rizslisztet.

Legjobb a lefölezött tej $\frac{1}{3}$ -át felforralni, ebbe a póttakarmányt bele keverni, majd folytonos keverés közben a lefölezött tej többi részébe önteni úgy, hogy mikor a tej a borjak elé kerül, 30—38° C. legyen. A melegebb és hidegebb tej súlyos emésztési zavarokat okoz.

A borjakat 3—4 hetes korukig teljes tejen kell tartani: ezután minden következő napon 1 liter teljes tej 1 liter lefölezött tejjel helyettesítendő.

A napi adag a testsúly $\frac{1}{5}$ — $\frac{1}{6}$ -a legyen. (Tenyésztésre neveltéknél csak $\frac{1}{6}$ — $\frac{1}{7}$). Naponta háromszor kell itatni. *Porcius.*

Felelet. Marhahizlalás zöld luczernával című kérdésre.

A mustra-ökrök hizlalhatók ugyan tisztán luczernával is, mert az ökrök luczernából többet eszik, többet képes felvenni, mint a mennyi a szervezetének fenntartására szükséges tápanyagokat tartalmazza s így a fölös mennyiséget zsirtermelésre fordíthatja, de azért a hizlalási módot nem ajánljuk, nem lévén az gazdaságos, rentábilis. Egy példa megvilágítja a dolgot.

Ha ugyanis tisztán csak luczernát etetünk, akkor az 1000 kg. élősúlyra felvett 120 kg. luczernában 10 kg. keményítőértéket kapnak az állatok, melyből 6 kg. keményítőérték a vitalis funkciók teljesítésére elvonatik s így csak 4 kg. marad a zsirtermelésre, azaz naponta 1 kg. lesz a súlyszaporodás. Ha ellenben 100 kg. luczernához adunk 6 kg. kukoriczadarát is, akkor 13.2 kg. keményítőértéket etetünk fel naponta s a napi súlynövekvés körülbelül 2 kg. lesz. Ha már most ökreinket 1000 kg.-kint pl. 3 q-val akarjuk súlyosbitani, ugy az első esetben ez

360 q luczerna á 1 K	360 K-ba
a második esetben pedig	
150 q luczerna á 1 K	150 K
9 q kukoriczadara á 14 K	126 K
azaz összesen csak	276 K-ba

fog kerülni, nem tekintve még az istállóber,

eselédbér, orvoslasi díj, rizikó nagyobb voltát az első esetben, a hosszan tartó hizlalás alatt.

A hizlalásra ajánljuk a következő szabványt:

	fehérje keményítőérték	
100 kg. luczerna	1.5	8.4
4 kg. szalmaszecska	0.152	1.240
6 kg. kukoriczadara	0.396	4.86
	2.048	14.500

A szecsakát a felfuvódás elkerülésére ajánlatos a luczerna közé keverni.

Ha az ökrök étvágya a hizlalás folyamán csökkenne, ugy 10 kg. luczerna elvonandó és ez fokozatosan 1 kg. darával pótlendő, hogy a hizlalásra legcélszerűbb 14.5 keményítőértéket mindig megkapják a hizók.

Abrakul föltétlenül fehérjeszegény és szénhidrát gazdag takarmányok: árpadara, tengeri dara ajánlatosak, mert a luczerna elég proteint tartalmaz. A szükségelt mennyiség az ökrök számából a közölt szabvány alapján könnyen kiszámítható. *Porcius.*

Felelet. Mikor kell vágni a nyulszapukát című kérdésre.

Magnak hagyott nyulszapukát akkor kell vágni, midőn a virágot alsó virágocskáiban a mag barnulni kezd és ütésre az alsó virágok közül egy-kettő — de csak egy-kettő — lehull. Ha azt bevárjuk, hogy a szürke mag mind barna legyen, akkor felét sem hozzuk be a magnak, mert a többi a földön marad. Egyébként a nyulszapukát éjjel vagy hajnalban és alkonyatkor kell vágni és lehetőleg feltakarni is. *P.*

Felelet. Kéveköto aratógépek fogatereje című kérdésre.

A lóerő mindenestre célszerűbb a kéveköto aratógépek vontatására, de csak akkor, ha nehéz lovakat foghatunk be, a melyekből kettő elbirja a gépet. Apró kis lovakból négyet kell befogni és azok rángatják a gépet, a mi annak nem válik előnyére. Ez utóbbi esetben az ökrök munkája előnyösebb. De meg a legtöbb esetben van elég ökrünk és nem mindig van a felváltáshoz elég lovunk. *P.*

HIREK.

Időjárás Jásznagykunszolgok megyében. Eső nem akar lenni még haj jelentkezik is. Az elmúlt heti országosnak vélt esőből is, nagy viharral, csak 4 milliméter csapadék volt. Volt azonban utána két napig tartó orkányszerű viharos szél, mely a kevés csapadékot azonnal felszárította. Ezt a talaj meg sem érezte. Volt e vidéken az éjjel is kevés viharos eső, de alig több a múlt hetinél. Az ilyen eső a kiaszott talaj növényi életére nem ér semmit. Minden el van már súlve. A legelőjőzagnak semmi legegője nincsen. Éjjelre buzaszalmát, buzatőreket esznek, mert már a luczernásokon sincsen semmi. Tengeri, krumpli e vidéken már nem lesz. A szép termést mutató szőlők is nagyon érzik már az állandó aszályt, a bogyók már leszáradnak. — Aratás beveződővén nagyon is különböző eredménnyel. Cséplés folyamatban van. Eredmény kat. holdankint $1\frac{1}{2}$ mázsától 10 mázsáig. Utóbbi azonban csak lapos, hajdan vizjárta földben kivételesen mutatkozik. Átlag 4—5 mázsa számítható. Van elég oly üszkös buza, hogy részre csépelni nem akar kerülni vállalkozó. Jásznagykunszolgokmegye, 1908. július 16. *N.*

Személyi hírek. Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter Grabner Emil növénytermelési

kísérleti állomási adjunktust, lapunk t. munkatársát, a m. kir. vetőmagtenyésztési intézet-hez osztályvezető-adjunktussá a VIII. fizetési osztályba; Bartók Géza központi szolgáltatételre berendelt állattenyésztési felügyelőt a VII. fizetési osztályba mezőgazdasági statisztikai felügyelővé; ugyancsak Havas Géza gazdasági gyakornokot, szintén lapunk t. munkatársát, a IX. fizetési osztályba m. kir. gazdasági szaktanárrá nevezte ki és szolgáltatételre a kender- és lentermelési szakintézet-hez osztotta be és Csókás Gyula kir. segédvegyészt a m. kir. kender- és lentermelési szakintézet-hez a IX. fizetési osztályba adjunktusi minőségben kir. vegyészszé nevezte ki.

Gyászhir. Lapjaink egyik legrégebb olvasója, munkatársa és hazánk kitünő gazdája, Dús Jenő, nyug. főhercegi jószágfelügyelő, m. kir. állattenyésztési felügyelő, Bars vármegye törvényhatósági tagja, f. hó 9-én tevékenyus életének 56-ik évében elhunyt Aranyosmaróton. Kitünő gazdatársat és jó barátot veszítettünk el véle. Kiterjedt rokonság gyászolja özvegyén és gyermekein kívül, melyekhez tartoznak a Szájbély, Prokop, Kollár, Nemesséry, Hauer és Székely családok. Áldás lengjen porai felett!

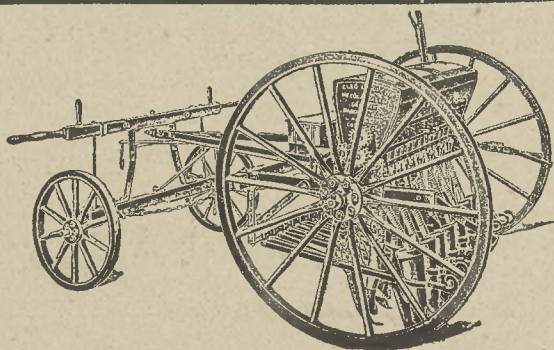
Sörárpavásár Pozsonyban. A sörárpavásár intézősége az érdekelt feleknek tudomására hozza, hogy a nyugatmagyarországi vármegyék gazdasági egyesületei a sörárpavásárt a folyó évben augusztus hó első felében Pozsonyban meg fogják tartani. Szükségtelen ezen vásár jelentőségét bővebben fejtegetni. Termelők és kereskedők egyaránt elismerik, hogy az 1906. évben Érsekújvárott és az 1907. évben Pozsonyban megtartott árpavásárok előnyös hatással voltak az árpa árák alakulására s így az árpa értékesítésére.

A múlt évek eredményénél még nagyobb eredmények is elérhetők, ha Nyugatmagyarországi gazdaságok az összesége, de tulajdonos részre ezen vásárra tartja fenn és viszi árpáját. Így azután elérhető az, hogy a külföldi nagyfogyasztók közvetlenül ezen vásáron szerzik be árpa szükségletüket. Ez pedig egyértelmű azzal, hogy Nyugatmagyarország termelői tulajdonképen maguk szabják meg árpájuk árát. A kedvező konjunkturák kihasználása céljából tehát az ajánlatik, hogy a termelők árpájukat a pozsonyi vásárt megelőzőleg el ne adják, hanem maradjanak meg szilárdan egy bizonyos maximális ár mellett s tartsák vissza terményüket a vásárra, mely esetben feltétlenül kedvező árak érhetők el. Németország, de Anglia részéről már is élénk vételkedv mutatkozik árpában. Az árpa, maláta, sőt a sörkészletek is nagyon megfogytak. A gyáros kénytelen azonnal a gyártási időszak elején a gyártáshoz fogni, az időt kihasználni: ez pedig biztosítja a megfelelő keresletet és a megfelelő árakat.

Hogy az eredmények megfeleljenek a várakozásnak, impozáns tömeggel kell a vásáron megjelenni.

A vásár érdekében a termelőnek áldozatot hoznia nem kell. A vásár intézősége felkéri a termelőket, hogy egy 5—6 kilogrammos mintát küldjön minden termelő a vásárra és hogy azon termelők, a kik a vásáron adják el árpájukat, az eladott árpa mennyiség után métermázsánként 2—3 fillérrel járuljanak a vásár rendezésének költségeihez. De tudatandó, hogy mikor lesznek valószínűleg készen az árpa cséplésével, illetőleg a teljesen biztos mintázással.

A vásárt rendező egyesületeket ezen ténykedésük alkalmával kizárólag a gazdák első-

A legjobb vetőgép

a szab. „LOSONCZI DRILL“

Magyar gyártmány!

Magyar gyártmány!

Árajánlatokkal és árjegyzékekkel szivesen szolgál

a magy. kir. államvasutak gépgyárának vezérigazgatója, Budapest

V. kerület, Váci-körút 32. szám.

rendü anyagi érdekeinek istápolása vezérli. Így már ezért is feltétlenül számít az intézőség arra, hogy a mozgalmat minden termelő saját jól felfogott érdekében a legmesszebb menő támogatásban részesíti.

A vásáron való részvételhez szükséges nyomtatványokat és egyéb értesítéseket kellő időben megküldi az intézőség, melyek a megyei gazdasági egyesületek titkárságainál is kaphatók.

A berlini nemzetközi sörárpa- és komlókiállítás. A berlini nemzetközi sörárpa- és komló-kiállítás előkészítése érdekében az Országos Magyar Gazdasági Egyesületben a magyarországi helyi előkészítő-bizottság *Jeszenszky Pál* elnöklésével ülést tartott, a melyen *Krolopp Hugó* előadó beszámolt arról, hogy a földművelésügyi miniszter 5000 korona államsegítséget engedelmzett a kiállítás dologi céljaira, valamint póttiszteletdíjakra, a melyeket Berlinben a magyar kiállítóknak fognak szétosztani. A helyi bizottság ülésén minden a kiállításra vonatkozó teendőket megvitattak és a helyi bizottság megalakulásáról a berlini kiállítás rendezőbizottságát értesíteni fogják. A bizottság a földművelésügyi miniszterium berlini szaktudósítójával fog minden a kiállításra vonatkozó ügyben közvetlen érintkezésbe lépni. A bizottság felhívja az árpatermelőket, a kik a kiállításon részt venni óhajtanak, hogy részvételi szándékukat mielőbb az O. M. G. E. titkári hivatalánál jelentsék be. Igen kívánatos volna, ha Magyarország sörárpermelése ezen a nemzetközi kiállításon megfelelőleg lenne bemutatva. A berlini nemzetközi sörárpa- és komló-kiállítás október 10—18-án lesz.

A Baranyavármegyei Gazdaszövetség Pécsen tartotta meg igazgató választmányi ülését *Bráda József* birtokos elnöklésével. A folyó ügyekről *Ihrig Pál* tett előterjesztést, a kinek javaslatára a szövetség átvette a *Gazdák Biztosító Szövetkezet* Baranya vármegyére terjedő vezérképviseletét és a vonatkozó szerződést a választmány elfogadta. *Szuly dr.* indítványára a szövetség igazgatójává egyhangulag *Ihrig Pált* választották meg. A titkári állást az ősz folyamán töltik be. A mezőgazdasági érdekképviseletről szóló törvényjavaslat előterjesztéséért *Darányi* miniszternek jegyzőkönyvileg mondtak köszönetet, egyúttal megkéri a szövetség a minisztert, hogy a javaslat ama részét, a mely szerint egyetlenegy nagybirtokos az összes kamarai voksok felét egy személyben bírhatta, megfelelően módosítani sziveskedjék. Végül megállapította a választmány az őszi munkaprogramot, a melynek kiemelkedő része a szervezkedés keresztülvitele az egész vármegye területén.

Szociális előadások a gazdasági akadémiák székhelyein. A Magyar Gazdaszövetség föliratilag kérte *Darányi* földművelésügyi minisztert, hogy a gazdasági akadémiák erőinek bevonásával az iskolák székhelyein a szomszédos falvak lelkeszei, tanítói és jegyzői, nemkülönben a gazdasági akadémia ifjúsága részére szociális kurzusokat rendeztesse. Mielőtt azonban ez az új akció megindulna, a Gazdaszövetség arra kéri a minisztert, hogy irasson egy alkalmas vezérfonalat, a mely nagyjában ismertetné a szociális kérdések és tevékenység mindama szálait, amelyekben a nép hivatott vezetőire szerep vár. A miniszter erre a fölterjesztésre leiratot intézett a Gazdaszövetséghez, a melyben értesíti arról, hogy megbizta *Czettler Jenő dr.* miniszteri

segédfogalmazót egy gazdasági vezérfonál megírásával, egyben kiküldte ismereteinek kibővítése végett a berlini mezőgazdasági főiskolán és a tudományos egyetemen a mezőgazdasági szociálpolitikából tartandó előadások hallgatására és a poroszországi szociálpolitikai intézmények tanulmányozására.

Beiratkozás a kolozsvári gazdasági akadémiába. A kolozsvári m. kir. gazdasági akadémiába október 1—8-ig lehet beiratkozni. Rendes hallgatóul fölvetetik, a ki a gimnáziumot vagy reáliskolát sikerrel végezte. Kereskedelmi tanfolyamot végzett csak jeles osztályzattal vétetik föl. Rendkívüli hallgatók lehetnek: 1. teljeskoru férfiak; 2. főiskolák hallgatói és 3. olyanok, kik gazdasági intézetet végeztek. A rendkívüli hallgatók diplomát nem kaphatnak. Rendes hallgató tandíja egy félévre 96 korona. Rendkívüli hallgató a kötelező 56 koronán fölül minden tantárgy után, a melyet hallgatni kíván, 8 korona látogatódíjat fizet. Az akadémián két konviktusa van, a melyekben a hallgatók teljes ellátásban részesülnek. Az akadémia 780 holdnyi gazdaságában, a mely nagy és szép szarvasmarhaállományval van ellátva, a hallgató a gazdálkodás minden ágában kiképezheti magát. Bővebb információt az intézet igazgatóságánál lehet nyerni.

Gépbemutatók Galántán. A »Pozsonyvármegyei Gazdasági Egyesület« folyó hó 28-án, azaz kedden délután 2 órakor *Galántán*, a diószegi cukorgyári uradalom galántai intézőségének a major melletti tábláján gépbemutatókat és próbákat rendez. Bemutatóra kerül munkában: 1 drb uti mozdony (magánjáró) által vontatva, 1 drb 7 vasu eke, tarlószántásban; 1 drb 5 vasu eke mély-szántásban; 1 drb 4 vasu Rippart-grubberes eke és 1 drb Welger-féle szalmaprés elevátor. E bemutatókra ez uton is meghívják a gazdaközönseget. A részvétel díjtalan. A bemutatás ideje úgy van megszabva, hogy a Budapest és Pozsony felől nemcsak a gyors, de a személyvonatokkal is kellő időben meg lehet érkezni Galántára és el lehet utazni még az alkonyati órákban. A részvételi szándékot egy levelezőlapon kell tudatni a Pozsonyvármegyei Gazdasági Egyesület titkári hivatalával, a mi azért szükséges, hogy kellő számu fogatokról és a vasuti vendéglőkben elég élelmi szerről lehesen gondoskodni.

A takarmánytermés nálunk és külföldön. *Austriában* a földművelésügyi miniszterium szakértőinek jelentése szerint kevés takarmány lesz, úgy, hogy egyes tartományokban takarmányhiány veszedelme fenyeget. Németországnak, Oroszországnak és Romániának is gyenge a takarmánytermésük. Ilyen viszonyok között nagyon könnyen megtörténhetik, hogy azt a kevés takarmányt, a mi az idén nálunk terem, a kivitel veszedelme fenyegeti.

A román kormány tényleg tervezi már, hogy Gácsországban nagymennyiségű szénát vásárol be az inséges román vidékek felségélyezésére, német kereskedők ügynökei pedig már megkezdtek nálunk is körutjukat ama vidékeken, a hol aránylag jobb takarmánytermés volt, hogy összevásárolják jóelőre a kapható takarmánykészleteket. Pedig előreláthatólag nagy szükség lesz idehaza is minden szál takarmányunkra, hiszen helyenként valóságos aszály pusztította rétjeinket és legelőinket. Ujabban az OMGE is állást foglalt a takarmánykiviteli tilalom mellett.

Katonák gazdasági kiképzése. *Darányi* földművelésügyi miniszter leiratot intézett több gazdasági egyesületekhez, a melyben felkéri, hogy a katonaság mezőgazdasági kiképzése ügyében tegyenek javaslatot. A sopron megyei gazdasági egyesület tiz sorozatos gazdasági előadás rendezését tartja szükségesnek a honvédelgenység részére. Ezek az előadások június 4-én már megkezdődtek és augusztus 13-án fejeztetnek be. Az előadásokat *Balkay Adolf* jószágigazgató, *Conrad Lajos* gazdasági felügyelő, *Kováczik Károly* állatorvos, *Wachtl Frigyes* tanító, *Kubinyi Mihály* gazdasági szaktanár és *Éber Ernő dr.* egyesületi titkár tartják. Az egyesület javaslata szerint a 48. és 76. gyalogezred, a 9. sz. huszárezred és a 13. sz. tüzérezred legénységének 1909. január és februárban 40 ilyen gyakorlati gazdasági előadás lesz felölve, a gyümölcsfa-termelés, szőlőművelés, tejgazdaság, állattartás köréből való és a kisgazdák fiai által a gyakorlatban értékesíthető gazdasági ismeretek. *Darányi* földművelésügyi miniszter a derék vállalkozást megfelelő államsegélyben részesíti.

A malmok és a buzatermés. A malmok megszüntették az üzemredukciót és teljes erővel dolgoznak. A piacra kerülő gabonamennyiségeket nagyban vásárolják s azóta, a mióta az aratás megkezdődött s a készbuza üzlet megélnékült, a malmok mintegy 300.000 mázsa buzát vettek. Az a körülmény, hogy a régi készletek teljesen elfogytak, kiábrándította a malmokat abból a reménykedésből, hogy olcsóbban vehetnek gabonát. Keresnek és vesznek buzát, mert a hosszabb ideig tartó üzemredukció a lisztkészleteket is apasztotta. A lisztüzlet fellendülésének következménye az, hogy a malmok buzát vesznek, de az is, hogy a készbuzát jól meg kell fizetniök, mert régi készletek nincsenek s új buzát kell feldolgozniök.

Az új bortörvényjavaslat és a gazdák. A földművelésügyi miniszter legközelebb szándékozik az új bortörvényjavaslatot a törvényhozás elé terjeszteni. A javaslat most az érdekeltektől minisztériumok előtt fekszik megvitatás végett, a bortermelő érdekeltség egyizben már a földművelésügyi miniszter által összehívott szaktanácskozáson tette eszmecsere tárgyává. Legutóbb fölmerült az a hír, hogy a borkereskedők ellenzik a javaslatot. A Magyar Szőlősgazdák Egyesülete ez okból megkereste az Országos Magyar Gazdasági Egyesületet, hogy a gazdatársadalmi testületeket kérje fel a javaslat mellett való állásfoglalásra. Az OMGE a felkérés folytán most valamennyi gazdasági egyesülethez felszólítást intézett annak érdekében, hogy azok felterjesztésben kérjék a földművelésügyi minisztert, miszerint a bortörvényjavaslatot eredeti és az anket által már letárgyalt alakjában a nyári szünet után közvetlenül terjeszse a parlament elé. Az átirat szerint a javaslatnak mielőbb törvénynyé válásához a magyar bortermelésnek nagy érdekei fűződnek. Ami pedig a törvény részleteit illeti, az új kiegyezési törvény értelmében Magyarország legalább is oly szigorú bortörvényt köteles alkotni, mint a minő az osztrák bortörvény. Így tehát bizonyos oldalról felmerült jogosulatlan kívánsá-

Felhívjuk

a t. cz. gazdaközönség figyelmét a

☞☞☞ **budapesti** ☞☞☞

gyapju-aukcziókra,

melyek idei első sorozata f. é. július hó 15-én veszi kezdetét.

Az aukcziókra felküldött és „Gyapjuárverési vállalat Budapest, Dunaparti tehérpályaudvar“ címzett gyapjuküldemények a M. Á. V. összes vonalain tetemes díjkedvezményben, valamint ingyen raktározásban részesülnek. Bejelentéseket elfogad és mindennemű felvilágosítással szolgál: ☞☞☞☞☞☞

Magyar Általános Hitelbank
Áruosztály — Gyapjuárverések
Budapest, V., Nádor-utca 12. sz.

Hazai termék!

Hazai termék!

a Mohai **ÁGNES**-Forrás.

Elsőrendű természetes szénsavas natrontartalmú ásványvíz.

Idéges gyomorhaj, légszó-, tüdő-, gyomor- és bélhurut, csontlágulás, vese- és hólyagbántalmak eseteiben kitűnő eredménnyel használtatik, kellemes borvíz. 1°/₁₀ literes üvegekben 42 fillér. — Üres üvegeért 8 fillér térül vissza.

Mindenütt kapható. A forráskezelőség.

Főraktár: **ÉDESKUTYL** osászári és királyi udvari szállítónál
Budapesten: Telefon 16—32, Erzsébet-tér 8. Telefon 16—32.

A kiváló bór- és lithiumos gyógyforrás

SALVATOR

vese- és hólyagbajoknál, köszvénynél, cukorbetegségnél és hurutos bántalmaknál kitűnő hatásu.

Természetes vasmentes savanyúvíz.

Kapható ásványvízkereskedésben vagy a Szinye-Lipóczy Salvator-forrás Vállalatnál Budapest, V. Rudolfrakpart 8.

gok kedvéért sem a cukrozás, sem a szeszezés tekintetében engedményeket tenni nem lehet. Éppen így fenn kell tartani a törvényben a mazsolaszőlő használatának tilalmát, a törkölybor előállítására vonatkozó korlátozást, a kereskedők kötelezését borkönyv vezetésére és a javaslatnak a tokaji borvidék fokozottabb védelmére irányuló minden üdvös intézkedését. Mint értesülünk, a feliratnak megfelelően máris több gazdasági egyesület foglalt állást.

A gyümölcsértékesítés. Darányi miniszter rendeletet bocsátott ki az országos gyümölcsészeti biztoshoz, hogy a termelőket a gyümölcs értékesítése tekintetében megfelelően támogassa és a szükséges fölvilágosításokkal a magyar termelőknek mindenben rendelkezésükre álljon. E rendelkezés alapján Molnár István országos gyümölcsészeti biztos most a magyarországi termelőkhez körlevéllel fordult, melyben részletes fölvilágosításokkal szolgál a gyümölcs értékesítése, valamint a nyers állapotban nem értékesíthető gyümölcs-főleg földolgozása tekintetében. Figyelmezteti azonban az érdeklődő közönséget, hogy a miniszteri biztos közvetítése nem terjed tovább, mint hogy a külföldi vevőknek és a hazai eladóknak pontos jegyzékét nyilvántartja és kívánatra e jegyzéket az érdeklődőknek kölcsönösen megküldi. A gyümölcsértékesítés munkája tehát első sorban magukra a termelőkre hárul, kik azonban támogatást és tanácsot az országos gyümölcsészeti miniszteri biztos útján bármikor kaphatnak. A gyümölcseletartásra vonatkozó utmutatás egyébként külön füzetben is megjelent, mely részletes terveket és költségvetéseket is foglal magában és ez a mű az érdeklődő gyümölcstermelők által a földmívelésügyi miniszterium útján megszerezhető.

A benzín s egyéb gyúlékony folyadékok veszélyessége a gazdasági, ipari s kivált a háztartási használatban. A Kovald-féle gyárban történt benzinrobbanás borzalmassága is mutatja, hogy a gyúlékony folyadékok használatánál a kellő óvintézkedések és a szükséges elővigyázat elmulasztása mily helyrehozhatatlan pusztítást okoz emberi életben és vagyonban. A benzinnel s egyéb gyúlékony folyadékokkal dolgozók vagy nem ismerik, vagy nem méltányolják azon találmányt, a mely teljesen lehetetlenné teszi, hogy a gyúlékony folyadékok felrobbanjanak. E találmány a szab. »Henze«-féle robbanást meggátló biztosíték, a melylyel felszerelt edényeket hazánkban a Magyar fémlémezipar rt. (Budapest, VII., Erzsébet királyné utja 57—59.) állítja elő s az érdeklődőknek ingyen küld árjegyzéket s ajánlatot.

APRÓK.

A tengerentúlról származó kukoriceza. — Európa tömérék kukoriczát importál az amerikai Egyesült-Államokból és a délamerikai államokból, főleg Argentínából és legújabbban a délafrikai burföldről. A tapasztalás azonban az, hogy míg a dunai államokból eredő kukoriceza 90% csiraképességgel bír, addig a tengerentúli kukoriczából jó, ha 75% csirázik; de legnagyobb részének 50%-a sem csirázik. Ez részint a csalamádé

termelésre nézve nagy hátrány, részint a föletetésre nézve is, mert ez a romlottság bizonyos fokát jelzi. Ugy a németek, mint a francziák és angolok megunták Amerika diktáló átvételi föltételeit tisztázni [akarják a dolgot a tengerentúli államokkal. A tengerentúli szállítók felelősségre vonása a cél, a mi azonban nehezen fog menni. Az amerikaiaknak sokkal kedvesebb 20% víztartalommal szállítani, mitsem törődve azzal, ha a hajóban megmelegszik és megromlik. A száraz kukoriceza víztartalma tudvalevőleg 12—13%. Az ilyen ép marad a vízi szállításhoz is. Az európai szállítók most oda törekednek, hogy 13%-nál több vizet tartalmazó tengerit jogok legyen visszautasítani. Az amerikaiak kénytelenek lesznek mesterséges kukoriczaszáritókat berendezni, de az megdrágítja a tengerit.

A Chasselas-Berlandieri hibridek. Francia szaklapok nagy dicsérettel beszélnek ezen amerikai szőlő-alanyról. A Charantesben, a hol a cognacnak való bort termelik, nagyon szeretik. Először, mert oltványos bő termők, másodsor mert bármily nagy méz tartalmat megtűnnek, harmadsor mert korábban érlelik meg a fűtöket és főleg oly vidékekre való, a hol a finom bortermelés a cél.

Vetőmagvak.

(Mauthner Ödön tudósítása.)

A legutóbbi hetekben uralgott szárazság következtében gyöngé forgalma volt a gazdasági vetőmagvaknak úgy, hogy a külön tudósítás is fölöslegessé vált felettök. A lefolyt hét azonban számos helyeken hozott csapadékot és ennek folytán számos megrendelést is, tarlórépa-, muhar-, mustár-, luczerna- bitorhere- és csibehur-magra stb.-re. Nem nagy érdeklődést kelt a bitorhere új termése. Nagyon csendes az irányzata; minthogy a belföldi termésű áruért követelt magas árak, szemben a csehországiakkal nem konvenálhatnak. Az eddig ajánlott összes tételek világos szeműek. A csomós ebirt már elcsépelelték és minthogy száraz időjárással történt az aratása, színe szép, a miből magas foku csiraképességre következtethetünk. Ára igen magas. A perjefüvek Angliában szép eredményt ígérnek és minőségük igen jó fog lenni, hogyha az időjárás tovább is kedvező marad. Szent János-rozs-, őszi búkőny- és őszi borsó. Ajánlatok szívesen fogadtatnak.

Szesz.

A szeszüzletben e héten az üzletmenet élénkebb kínálat mellett kielégítő volt és finomított szesz nagyban 162—163 K adózva és 63—64 K adózatlanul.

Élesztőszesz adózva 161—161.50 K adózatlanul 62—62.50 kelt el azonnali és jul—aug. szállításra.

Denaturált szesz hordóval együtt kötésre 53.50—54 K kelt el nagyban azonnali és julius—augusztus szállításra.

Mezőgazdasági szeszgyárak részéről kontingens nyersszesz ab termelő állomás promt és julius—aug. 59.50—60.50 K újtermelési időszakban szállítva jegyzésen alól kelt el.

Budapest a kontingens nyersszesz ára 59.50—60.50 korona.

Budapesti zárlatárak nagyban:

Finomított szesz adózva	162—163—K
Finomított szesz adózatlan	63—64—
Élesztőszesz adózva	161—161.50
Élesztőszesz adózatlan	62—62.50
Nyersszesz adózva	161—161.50
Denaturált szesz	53.50—54—

Készáru-tőzsde 1908. július hó 17-én.

Fajta	Hektoliteren-kinti súly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapesten		Hektoliteren-kinti súly kilogrammban	100 kilogramm készpénz ára Budapesten	
		Kor.-tól	Kor.-ig		Kor.-tól	Kor.-ig
Buza:						
Tiszavidéki	75	20.—	23.40	79	23.75	24.15
"	76	23.20	23.80	80	23.50	23.70
"	77	23.25	23.75	81	—	—
"	78	23.55	23.95	—	—	—
Fehérmegyei	75	23.70	24.10	79	23.45	23.85
"	76	21.90	23.80	80	24.10	23.50
"	77	22.95	23.45	81	—	—
"	78	23.25	23.60	—	—	—
Pestvidéki	75	22.80	23.20	79	23.55	23.95
"	76	23.—	23.40	80	23.10	23.60
"	77	23.05	23.55	81	—	—
"	78	24.35	23.75	82	—	—
Bánsági	75	22.90	23.30	—	—	—
"	76	23.20	23.50	79	—	—
"	77	24.25	23.65	80	23.10	23.20
"	78	—	—	—	23.20	23.60
Bácskai	75	22.90	23.40	—	—	—
"	76	23.20	24.60	—	—	—
"	77	23.25	23.75	—	—	—
"	78	—	—	—	—	—
Rozs elsőrendű új	—	—	—	—	18.90	19.10
középmínőségű (új)	—	—	—	—	18.70	19.30
takarmányáru, elsőrendű	—	—	—	—	15.—	15.80
másodrendű	—	—	—	—	14.60	15.—
Köles	—	—	—	—	—	—
Zab elsőrendű (új)	—	—	—	—	16.60	16.80
középmínőségű (új)	—	—	—	—	16.—	16.40
Tengeri belföldi román v. bolgár	—	—	—	—	15.20	15.40
Repcezkáposzta	—	—	—	—	—	—

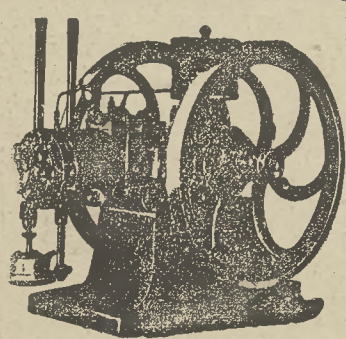
Kimutatás

a hazai nyilvános áruraktárak és szövetségi gabonarakárak gabona és őrelemény forgalmáról és készleteiről.
1908. július 4-től 1908. július 11-ig.

A forgalom és készletek részletezése	mennyisége métermázsákban				
	Buza	Rozs	Árpa	Zab	Tengeri
I. Készlet és forgalom.*					
Készlet 1908. jul. hó 4-én	169.517	2.527	54.179	83.144	432.898
Betét 1908. jul. 4-től	—	—	—	—	—
rozás 1908. jul. 11-ig	10.485	1.495	3.944	6.987	44.998
Kita- 1908. jul. 4-től	—	—	—	—	—
rozás 1908. jul. 11-ig	87.255	3.876	24.487	16.034	57.532
Készlet 1908. július hó 11-én	92.747	5.346	33.706	74.097	420.859
II. Az 1908. július hó 11-én megállapított készletek részletezése.					
A) Nyilvános áruraktárak.					
Barcs	3.201	51	101	11.796	149.068
Békéscsaba	477	—	7	417	1.101
Berettyóújfal.	454	—	1.504	129	100
Brassó	589	688	459	3.976	5.855
Budapest	58.838	102	449	23.710	130.539
Csáktornya	2.417	257	—	1.370	13.904
Czegléd	115	152	1.304	923	2.440
Debreczen	1.008	9.9	930	600	—
Érmihályfalva	439	1.552	—	—	1.270
Fiume	2.138	130	5.734	12.227	65.166
Kaba	1.462	107	72	50	136
Karczag	—	—	106	10	200
Kassa	5.991	—	759	1.218	189
Kisujszállás	2.934	32	768	432	135
Kisvárdá	—	—	—	—	—
Kolozsvár	1.436	—	48	1.772	815
Marosludas	1.081	—	34	71	225
Máros Vásárhely	—	—	—	—	—
Mátészalka	19	234	—	137	170
Mezőtúr	3.614	—	101	53	1.464
Miskolcz	—	—	1.954	794	296
Nagybeaskerék	1.251	—	154	2.111	12.777
Nagykanizsa	601	79	1.243	1.455	3.218
Nagyszalonta	—	44	—	511	—
Nagyszeben	—	—	—	—	—
Nagy-Várad	—	—	—	—	—
Nyiregyháza	971	907	525	229	202
Nyitra	—	—	14.511	4.000	—
Pancsova	132	—	—	150	1.811
Pozsony	—	—	—	—	—
Szarvas	1.949	—	618	299	778
Szatmár-Németi	—	—	—	—	—
Szeged	—	—	—	807	783
Szoboszló	—	15	587	8	64
Szombathely	—	—	1.028	902	504
Temesvár	2	—	—	85	9.396
Verscez	1.068	—	—	670	5.294
Sziszek	421	—	—	2.443	12.432
Zágráb	—	—	—	—	—
Zimony	—	—	—	—	—
B) Szövetségi gabonarakárak.					
	454	58	—	138	228

Laptulajdonos és felelős szerkesztő: **Ordódy Lajos.**

Wohanka-féle nyersolaj-motorok és lokomobílok

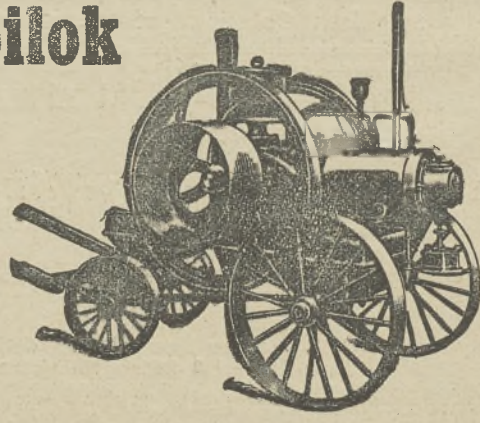

nem benzinnel hajtattak, tehát a pénzügyőri ellenőrzés, adómentes benzín kérvényezése stb. nem szükséges.

Üzemköltségek: a motor nagyságához képest óránként és lóerőnként 2 1/4—1 1/2 fillér SZAVATOSSÁG mellett. Rendkívül csendes és egyenletes járása, tehát minden üzemre alkalmasak. Nincsenek szelepek, sem gyújtócső, sem lámpa, tehát tűzveszély és robbanás kizárva.

Kimerítő felvilágosítást ingyen és bérmentve ad

Wohanka és Társa Budapest, VI., Váci-körút 76. Hazai gyártmány.

A mi főkülönlegességeink:

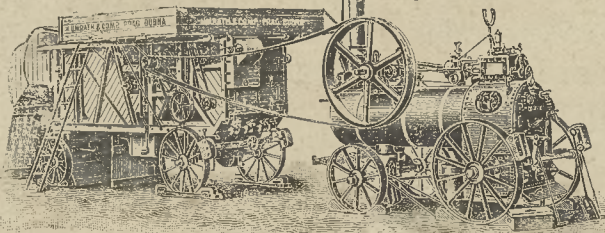
Cséplőgépek

kézi-, járgány- és gőzerőre

Ros-
ták

Lokomobilok

gazdasági és ipari célokra

Kerekeken
12 HP-ig

Fekvők
200 HP-ig

UMRATH és TSA BUDAPEST, V. KER., Váci-körút 60. szám.

1900. évi párisi világkiállításon „GRAND PRIX“.

KWIZDA-féle korneuburgi marha-táppor

Étrendi szer lovak, szarvasmarhák és juhok részére.

50 év óta a legtöbb istállóban használatban étvágytalanság, rossz emésztésnél, a tej javítására s a tejelés fokozására.

Egy doboz ára K 1.40, fél doboz 70 fillér.

Kwizda-féle

korneuburgi marhatáppor
csakis ezen védjeggyel valódi.

Főraktár: Török József gyógyszerész, Budapest, VI., Király-utca 12. szám.
VI., Andrássy-ut 26. szám.

A szőlő trágyázása.

Irta: **Ordódy Lajos.** — Ára 3 korona. Gyakorlati útmutató arra, hogy miként kell a szőlőket istálló- és mű-kereskedelmi trágyákkal úgy trágyázni, hogy a legjobb terményt a legnagyobb mennyiségben elérhessék. — Megrendelhető a **Gazdasági Lapok** kiadóhivatalában, Budapest, IV., Múzeum-körút 7.

Hosszas mezőgazdasági foglalkozásom alatt gazdasági szakismereteimet a gazdasági gépészettel párosítva, úgy Magyarországon, mint Szlavóniában és Romániában 20 éven át több nagy uradalom berendezése és kezelésével, több rendszerű gézek alkalmazásával különböző viszonyok között szerzett tapasztalataimat a nagyérdemű gazdaközönség szolgálatára értékesíteni óhajtván, megbízások alapján elvállalom:

1. **Gazdaságok felügyeletét;**
2. **Gazdasági üzemtervek készítését és azok keresztülvitelét;**
3. **Gazdasági könyvvezetések berendezését, azok vezetésének ellenőrzését, évről számadások elkészítését és gazdasági számadások felülvizsgálatát;**
4. **Gazdaságok értékbecslését és azok vételének és eladásának keresztülvitelét;**
5. **Gazdasági jég- és tüzkár-becsléseket;**
6. **Gazdasági munkagépek: u. m. gőzeke, cséplő, arató, kaszáló stb. gépek szerkezetének a talajhoz való megválasztásának és alkalmazásának gyakorlati ismertetését, előadások, vagy a helyszínén való bemutatások alapján;**
7. **Gazdasági munkában levő gépek munkavégzésének felülvizsgálatát és**
8. **Gazdasági gépek és szükségletek beszerzését.**

A nagyérdemű gazdaközönség szíves megbízásait kérve, maradok kiváló tisztelettel. Cím: a kiadóhivatalban 962. sz. a.

Takarmányhiány miatt jutányosan eladom két tüzesvérű, szép járásu, erdélyi pej kanca és két almásszürke tisztavérű lipikai, rendkívül kitarító kocsilovamat. **Dorner Béla Székelyudvarhely.**

Lóbabot és Hajdinát

keresünk néhány waggonnal megvételre szeptember-októberi szállításra. Cím: a kiadóhivatalban megtudható 959. sz. alatt.

Legjobb tejkannák

tejhűtők és tejjgazdasági eszközök kaphatók

Első magyar tejjgazdasági gép- és eszköz-gyár

FUCHS és SCHLICHTER

Budapest, VI., Jász-utca 7

ARJEGYZÉK INGYENES BÉRMENTVE

Kerestetik
egy nagyobb bér gazdaságba azonnali belépésre kiscsaládu, izr. számtartó, ki egyszersmind a magtárt is kezeli. Folyamodók küldjék kérvényeiket bizonyítványmásolataikkal együtt, melyek vissza nem küldetnek, Rosenfeld Salamon címére, Közép- (Püspökladány).

FELTÁRT PERU-GUANO

a trágyák királya, szavatolt 7% légeny, 10% vízben oldódó foszforosav, 2% káli 3 éves hatással.

G. & V. MOREELS
Gand, Belgium.

Vezérképviselő Magyarországon részére:

Frankl Adolf

banküzlete
Budapest, Eötvös-utca 19. sz.
Saját ház. Telefon: 25-40.

Mindennemű és mennyiségű szénát, szalmát

keresek megvételre. A helyszínén folyóölenként átvesszem és fizetem, közvetítőket díjazok.

Kaufman és Társa
takarmány-szállítók

BUDAPEST, VII., Szövetség-utca 11., 1/21.

100 pár díszlőszerszám.

Mell- és kumet, ezüst- és aranydíszítésűek, mindenféle munkaszerszámok, gazdasági pokróczok, lótarok, régi és új esőköpenyek, halinacsizmak, zöld munkaszubbonyok, mindenféle uniformisok, livrék, férfi-, női- és gyermek-nyerkek, régi és új fegyverek, kardok és puskák, tűzálló kasszák minden nagyságban, kézi vaskazetták, másoló prések, gyepelőszárak, Candage-ok és mindenféle hasonló szerszámok

olesóbban mint bárhol kaphatók. **Wien, IX., Trödlerhalle 105.** — Telefon 20.745. — A küldemény utánvétellel eszközöltetik. Nem alkalmas tárgy kicseréltetik.

KÉVEKÖTELEK

Bellán-féle szabadalom. Mindkét végén pirosra festve.

Manilla-zsineg kéveköttőgéphez; Kötélárak hosszú szálú bácskai kenderből minden célra; Ökörszajkosarak erős kender-zsinórból; Zsákok minden célra, kender, len- és jutaszövetből; Zsákkötő-zsineg és varróspárga; Szőlőtaposó zsákok; Szőlőkötőző fonalak; Ponyvák vízmentes és természetes szövetből minden célra; Kender géptömítés és fonásra, valamint kőcz géptisztításra; Kendertömlők különféle minőségben;

Abraaktarisznyák ritkán szöve kenderzsinegből, tömören szöve juta- és kender-vászomból; Lóhálók, tennispálya bekerítő és középhálók, torna-készletek, függő ágyak stb. legelőnyösebben szereshetők be

Bellán Mátyás kender-, kötél- és sport-áru kézműipar telepén **DUNACSÉB (Bácska).**

Arjegyzék kívánatra ingyen küldetik.

A szab. acetylen gőzekevilágítási készülék

nagyon olcsóvá teszi az őszi szántást, a gőzeke intenzív kihasználása által. A legtöbb magyarországi uradalom, már évek óta, kiváló eredménnyel használja. Egyedüli gyárosok:

Pick & Salis, Prag,
Havlicek-Platz No. 2.

Az összes gazdasági szerek raktára.

MAGYAR LÁNCZKUT- ÉS GÉPGYÁR

RACK G. ÉS TÁRSA
BUDAPEST, VII., THÖKÖLY-UT 133/b.

Telefon: 95-37. — Sürgőnyezim: Lánczkutgyár Budapest Thökölyut.

LÁNCZKUTAK

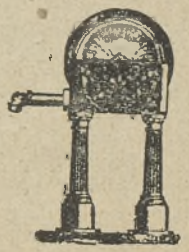
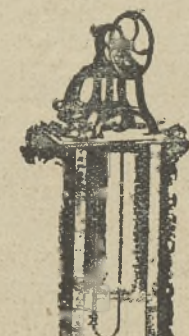
a legmodernebb javított szerkezettel, csövek rézből, láncz czinezett aczélból. — Gummi könnyen kicserélhető.

Minden mélységre alkalmas.

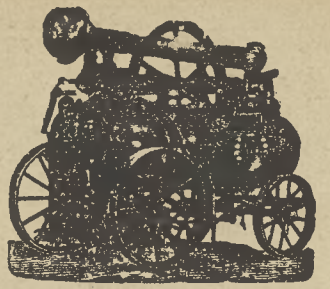
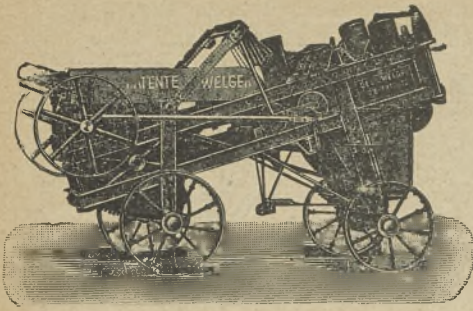
Nagy munkaképesség. Könnyű járás.

HUNGARIA nyitott lánczkut

DIANA zárt lánczkut

GÉPVÁSÁR

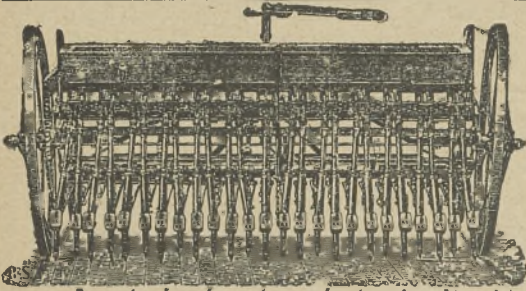

Ajánlható beszerzési források.

PROPPER SAMU

MEZŐGAZDASÁGI GÉPRAKTÁRA
BUDAPEST, V., VÁCZI-KÖRUT 52.

Ajánlja mérsékelt ára-
kon a jelen idényre SACK RUDOLF
elismert kitértő gyárt-
mányait, aczélekeit,
vasboronáit, könnyű és
szilárd sorvetőgépeit,

szecsavágó- és repavágó-gépeit kézi, járgány- és gőzhajtásra.

Elsőrendű biztonsági járgányait.

„WESTFALIA“ műtrágyaszóró-gépeit,
a jelenkor legjobb szerkezetű **takarmánypároló-készülékeit**

és minden egyéb gazdasági gépeket és eszközöket.

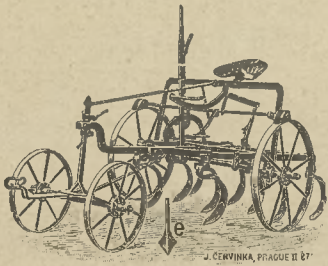
Mindenről kimerítő árjegyzék és készséges felvilágosítások.

JOHANN ČERVINKA, PRAG II.

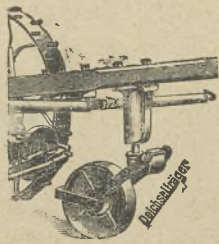
HAVLIČEKPLATZ No. 26.

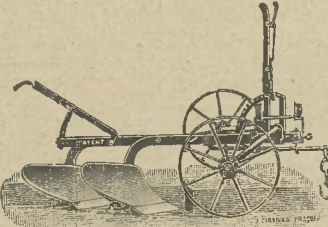
J. ČERVINKA, PRAGUE II. 871

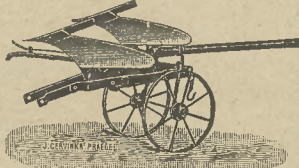
J. ČERVINKA, PRAGUE II. 871

Preis 20 Kronen.

J. ČERVINKA, PRAGUE II. 871

J. ČERVINKA, PRAGUE II. 871

Offeriert als Spezialität die weltberühmten automatischen Schnecken-Trieure, vorzügliche massive Stahl-Kultivatoren mit amerikanischen in Oel gehärteten Stahl-federzinken, patentierte Deichselträger zu Mähmaschinen, wie überhaupt zu Maschinen mit schwerer Deichsel und 2-scharige Stahl-Pflüge, kippar, mit Deichsel.

„NICHOLSON“ GÉPGYÁR RÉSZV.-TÁRS.

BUDAPEST, VI., VÁCZI-ÚT 17.

mint kizárólagos gyártója és elárusítója ajánlja

a szabadalmazott **Ásványi-téle**
kukoriczaszártépőgépeit

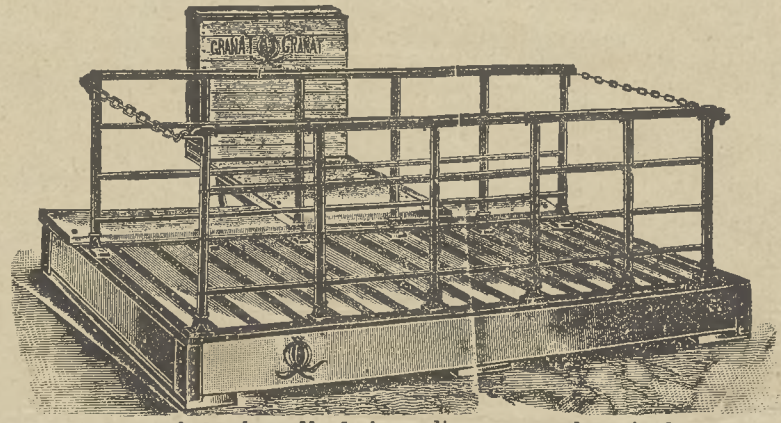
1908. évi tökéletesített új kivitelben.

Szaktekintélyek és számos előkelő gazda által minden gazdaságban nagy előnnyel alkalmazott és nélkülözhetlen takarmány-előkészítő gépként ajánlva.

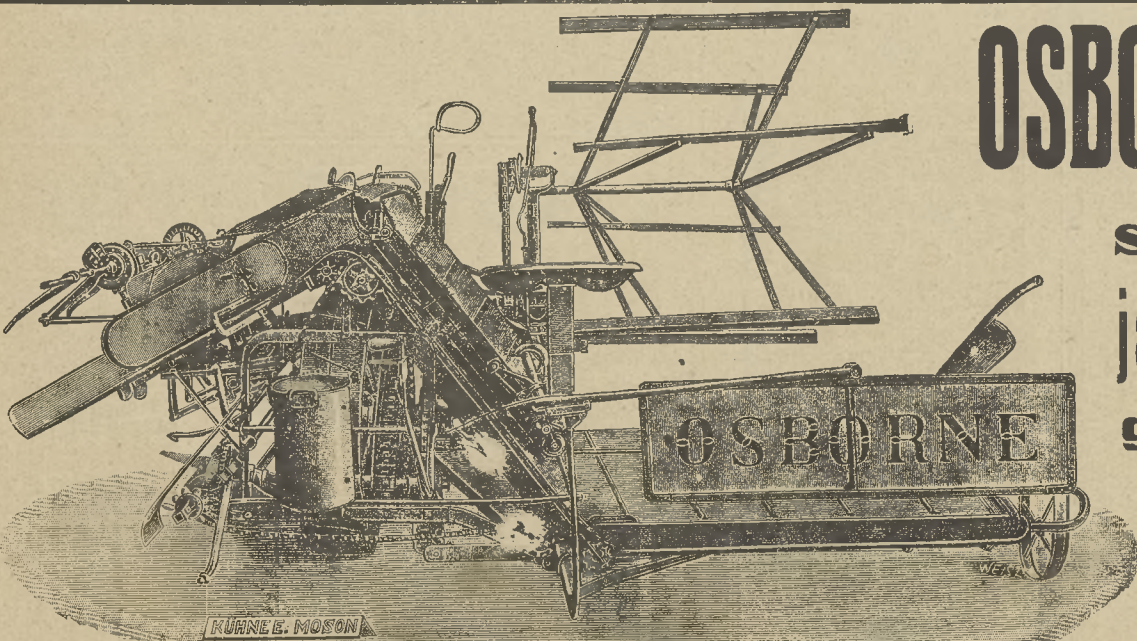
Ismertetésekkel és árjegyzékkel készséggel szolgálunk.

„GRANAT“ MÉRLEGGYÁR ZWARG ÉS RINGEISEN TESTVÉREK

BUDAPESTEN.

Ajánlják mérleggyártmányaikat és pedig: egyensúly-, tízedes-, százados-élőállat- és hidmérlegeiket a legmegbízhatóbb és legolcsóbb kivitelben. — Gyár: III. ker., Szépvölgy- RINGEISEN TESTVÉREK V. ker., Hold- utca 8. sz. Raktár: RINGEISEN TESTVÉREK V. ker., Hold- utca 21. sz.

OSBORNE aratógépeket

szénagereblyéket

járgányos cséplőkészleteket

gabonatisztító rostákat

és mindennemű egyéb gazdasági gépeket elsőrendű kivitelben szállít

„KÜHNE“ mezőgazdasági gépgyár T.-t. MOSONBAN.

Vétel és kölesön, uj és egyszer használt kar / tellen kívüli

burgonya- kazal-
mag- repeze-
gabona- behordási
faszén- rostaalj-
gyapju- waggón-
ZSÁK PONYVA

NAGEL ADOLF

Budapest, Arany János-utca 10.

„HUNGARIA“ kettős kézi kéve-
kötelek favéggel, aratógép zsine-
gek, szőlőkötöző fonál, kötéláru,
zsák-zsineg, lópokrócz.

Zsák- és ponyvagyar. Kölcsönintézet. Vétel,
eladás és cserélés.

Sürgönczim: Nagela Budapest. Vidéki telefon 35—92.

Ujitások gőzekéken. Egy teljesen új

363II. számú szabadalom. Eladó.

Szabadalmazott módok alkalmazásával megakadá-
lyozható az összes gépalkatrészek és a vonókötél nagy-
mérvű kopása. Biztosítható a himba eke alkatrészei-
nek tartóssága, az eke egyenletes mély és nyugodt
járása. A szántással egyszerre végezhető a boronálás,
vetés és lánczolás munka gőzerővel. Részben már e
szabadalom egy hírneves gépgyár által el is van fo-
gadva. Érdeklődőknek bővebb tájékoztatást nyújt **Jalso-
viczky János**, szabadalom tulajdonosa, **Szerencs**,
Jókai-utca.

kb. 35 tényleges lóerőt kifejtő,
szántási, szállítási és cséplési
célokra, gyarant kiválóan alkal-
mas eredeti angol Robey széles-
kerékű **magánjáró gőzmoz-
gony** és egy 70—100 lóerőt ki-
tejtő Schlick-gyármányu **com-
pound condensatio**s stabil
gép kedvező ár mellett eladó,
azonnal szállítható és raktárom-
ban megtekinthető.

Szücs Ödön

Budapest,

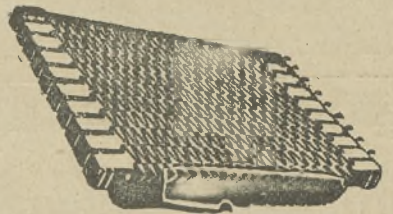
VI., Nagymező-utca 66.

„UNIKUM“ magas tűzálló képességű takarékröstélyok!

Tartós !!

Nem salakosodik !

Nem görbül !!

Nagy

szénmeg-
takarítás !!

Azonkívül jutányosan szállítunk bármely más rendszerű rosté-
lyokat is. A Van-Baerle féle S. S. jegyű kazánköszöda nem titkos szer

BÁRDOS és BRACHFELD

műszaki nagykereskedés és hat. eng. villamossági vállalat

BUDAPEST, VI. KER., GYÁR-UTCZA 23. SZÁM

Gőzekék, uti mozdonyok,
cséplőgépek hajtásához.

Felvilágosítás- és szakszerű utasítással szolgálunk.
Szíves megkeresések: Zentral-Direction der Österrei-
chischen Berg- und Hüttenwerks-Gesellschaft
Teschen, (Osztrák Szilézia) vagy:

Az Osztrák Bánya- és Kohászati Társaság Magyar-
országi Képviseletéhez Budapesten, IX. kerület,
Üllői-út 25. szám (Köztelek) földszint 3. szám
kéretnek.

**Istálló-
mennyezetek**
tökéletes páramentesítése,
nedves falak

gyökerez szárazzátétele, szab
„KOSMOS“ hornyolt aszfaltlemez

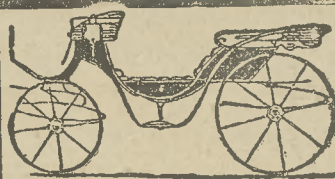
Kitűnően bevált.

FELVILÁGOSÍTÁST AD:

GREIF ANTAL, mérnök,

Budapest, VIII., Sajóterem-utca 10.

TELEFON.) (TELEFON.)

Kocsigyártás.

Budapesti kovacs- és kocsigyártó-
ipartestület védnöksége alatt álló

Kocsi Árucsernok Szövetkezet

BUDAPEST, VII. kerület, Rákóczi-ut 72. szám.
Magyarország legnagyobb kocsi-raktára.

A tarlóhántás Bächer könnyű négybarázdás hántóékeje
legcélszerűbb Bächer könnyű hárombarázdás hántóékeje
eszközei: **JOHNSTON** tarlóhántó tárcsás boronája.

Legjobb acélananyag, csekély önsúly, kevés vonóerő, ideális munkateljesítmény.

Tessék ajánlatot kérni! Olesó árak!

BÄCHER RUDOLF

SPECZIÁLIS EKE ÉS TALAJ-
MŰVELŐ ESZKÖZÖK GYÁRA.

VEZÉRKÉPVISELET ÉS FŐRAKTÁR:

SZÜCS ZSIGMOND

BUDAPEST, VI., NAGYMEZŐ-UTCZA 68.

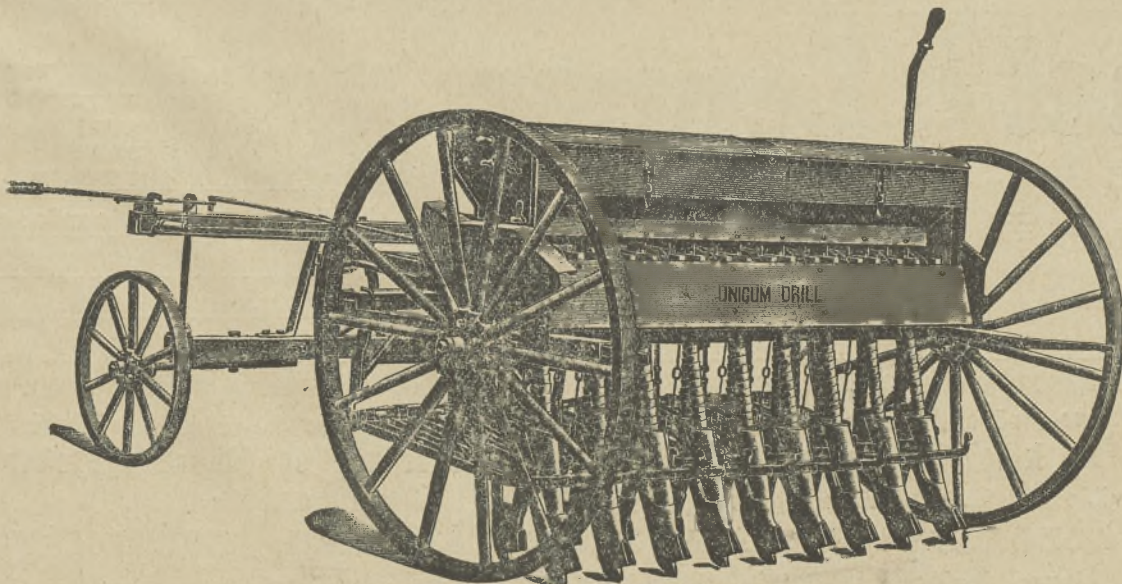
Az eredeti MEL.CHAR gyártmányu, páros sorszámú

„UNIKUM DRILL“

a jelenkor legtökéletesebb sorvetőgépe.

Utolérhetetlenül precíz vetés, hegynek-völgy-
nek teljes egyforma, ideálisan tökéletes mag-
elosztás, végtelen könnyű és biztos kormányzás,
feltűnő csekély vonóerőszükséglet, szilárd kivitel,
elsőrendű anyag, bámulatosan egyszerű szerke-
zet és könnyű kezelés ama jellegzetes tulajdon-
ságok, melyeknek ezen sorvetőgép általános ked-
veltségét köszönheti. Több mint 32.000 darab
használatban. Számtalan elsőrendű kitüntetés és
sok száz elismerőlevel a világ minden részéből.

Ujabb speciálítások: műtrágyaszórógépek és
műtrágyaszóróval kombinált sorvetőgépek. Külön-
leges répa- és amerikai rendszerű kukorica-
feszkek berakók (a Hermann-féle művelésmód-
hoz). Chiliszőrók a cukorrépa feltrágyázásához.

MELICHAR FERENCZ

sorvető- és műtrágyaszórógépek gyára

Vezérképviselet
és főraktár:

Budapest,

Szücs Zsigmond

VI., Nagymező-utca 68.

Gőzekéket

gőz-utihengereket és gőz-utimozdonyokat

leglökéletesebb szerkezettel és legolcsóbb árak mellett szállítanak

JOHN FOWLER & Co.

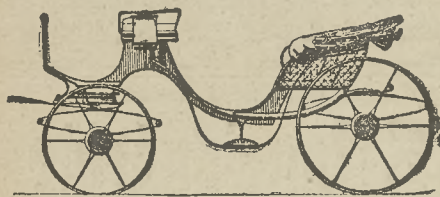
BUDAPEST—KELENFÖLD, vasut-állomás-szal szemben.

Közlekedés vasuton és villamos vasuton.

TELEFON: 42-50.

Stumpf Testvérek kocsigyártása.

Budapest, IX., Vágóhid-utca 2. Soroksári-út sarok. Alapított 1871.

Dus raktár új és használt kocsikból. Használt kocsik becseréltetnek és átalakítások elfogadtnak jutányos árak mellett. Ugyiszint mindenféle üzleti és gazdasági kocsik készítése.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, VIII., Baross-utca 10. szám,

Alakult 1900. Biztosítéki alap: Alakult 1900.
Alapítványok a kormány hozzájárulásával . . . 1,970.340.— kor.
Tartalékok 764.760.16 "

Osszesen: 2,735.104.16 kor

1901. évi fölösleg 90.349.— kor. 1904. évi fölösleg 72.438.23 kor
1902. " 59.782.26 1905. " 61.730.60
1903. " 109.331.73 1906. " 39.243.65

Biztosításokat elfogad tűz- és jégkár ellen, ugyiszintén az ember életére, különféle módzatok szerint.

Az üzlet-eredményben a biztosított tagok diarányukban része sülnek és az 1901. évi üzletfeleslegből úgy a tűz-, mint a jégkár ellen biztosítva volt tagok 4 százalékos díjvisszatérítést kaptak.

Az 1902. évi üzlet feleslege közgyűlési határozattal tartalékba helyeztetett. — Az 1903. évben a jégkár ellen biztosítottak 4%-os díjvisszatérítést kaptak. — Az 1904. és 1905. évben a jégkár ellen biztosítottak 2—2%-os díjvisszatérítésben részesültek. — Az 1906. évben a jégkár ellen biztosítottak, kik 5—10 évre adták fel biztosításukat, 5% engedményben részesültek.

Biztosítási ajánlatok benyújthatók közvetlenül vagy a képviselők közvetítésével. Nyomatványokkal és felvilágosítással minden irányban készséggel szolgál az igazgatóság.

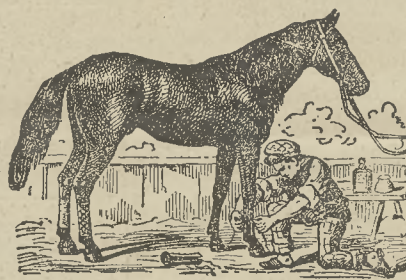

Egyetemes kéve-gyorskötők

legolcsóbb árban azonnal szállítatnak.

Nagy választék mindennemű gazdasági kötélárnkban.

HELLE O. műszaki kötélverőáru gyár POZSONY.

1900. évi párisi világkiállításon Grand Prix.

KWIZDA-féle Restitutions-fluid cs. és kir. szab. mosóvíz lovak számára.

Ára egy üvegnek 2 kor. 80 fill.

Több mint 40 éve használják az udvari és más nagyobb istállókban, egy a polgári mint katonai körökben, az izmok erősítésére, nagy használat előtt és izombénaság ellen. A lovat trainingben igen nagy munkabírásra képesíti.

KWIZDA SZABADALMA.

Pneumatic. bokavédő szalaglégnárral. Bokavédő szalagok gummiból.

Szürke, fekete, barna és fehér színben és 4 nagyságban állítatik elő és pedig bal és jobb lábra.

A bokára, a—h-ig mérve, melynek kerülete 20—22 cm. megfelel az 1. sz. 24—27 cm. megfelel a 3. sz. 22—24 cm. " 2. sz. 27—30 cm. " 4. sz.

A szabad. bokavédők árai:

Szürke színben dronként: Fekete, barna v. fehér szín
1. sz. K 5.50 2. sz. K 5.90 1. sz. K 5.90. 2. sz. K 6.40
3. sz. K 6.40. 4. sz. K 7.80 3. sz. K 6.80. 4. sz. K 7.70.

Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Főraktár: KWIZDA JÁNOS FERENCZ cs. és kir. osztrák, magyar királyi, román királyi és bolgár fejedelmi udvari szállító, kerületi gyógyszerész, Korneuburg, bei Wien.

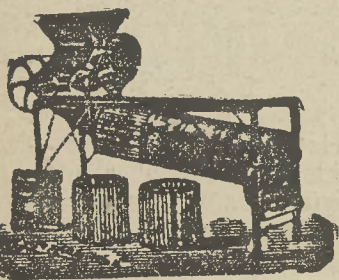
Sertés-eladások és vételek

legjobban és legpontosabban eszközöztetnek, sovány, úgy hizott állapotban URL REZSŐ sertésbizományosnál, Budapest, VIII., Népszínház-u. 22. (Polgári serfözde

bérpalota). — Telefon: 97—05 Interurbán. — Felvilágosítással készséggel szolgál.

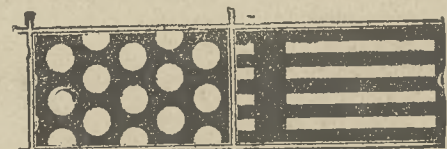

Stahel és Lenner

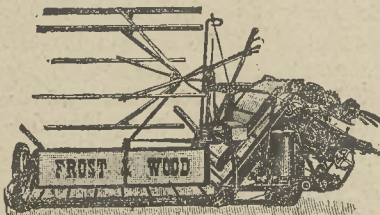
Trieur- és lemez-lyukasztó-gyár

BUDAPEST.

Ajánljuk TRIEURJEINKET és OSZTÁLYOZÓ GÉPEINKET gabona és hüvelyesek tisztítására és osztályozására

TÖREKROSTÁK és minden fajta LEMÉZROSTA gőz-éséplő gépek számára.

„SIMPLEX” elsőrendű közkedvelt kitünően működő, balra vágó, négy kévét lerakó, világhírű kéveköto aratógépeket, ugyiszintén marokrakó- és fűkaszalógépeket, a világhírű Kanadai gépgyár gyártmányait olcsó árban szállítja a DÉLVIDÉKI KÖZGAZDASÁGI BANK RÉSZV.-TÁRSASÁG, SZABADKÁN. Megrendelések eszközölhetők a kizárólagos elárusítónál, az AGRICULTURA Mezőgazdák Ellátó R.-T. Budapest, V., Zoltán-utca 12. sz.